

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის
პრიორიტეტების დოკუმენტი

2021-2024 წლები

შინაარსი

თავი I. ზოგადი ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის შესახებ	3
ისტორია	3
მდებარეობა	3
მუნიციპალიტეტის რუკა	4
ფართობი	5
ბუნებრივ კლიმატური პირობები	5
მუნიციპალიტეტის დასახლებები	5
მმართველობითი ორგანოები	5
მუნიციპალიტეტის განვითარების ხედვა	6
მოსახლეობა	7
საჯარო დაწესებულებები	9
ღირშესანიშნაობები	9
ეკონომიკა	10
სატრანსპორტო და კომუნალური ინფრასტრუქტურა	10
ბიუჯეტი	11
თავი II. ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები	13
შემოსავლების და ხარჯების აგრეგირებული მაჩვენებელი 2018-2023 წლებში	13
შემოსულობები	14
გადასახდელები	17
ბიუჯეტის ბალანსი	18
2018-2019 წლების ბიუჯეტების მიმოხილვა	18
2019 წლის ბიუჯეტის ათი თვის შესრულების ინფორმაცია	23
თავი III. თერჯოლის მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები და პროგრამები საშუალოვადიან პერიოდში	30
ინფრასტრუქტურის განვითარება	30
დასუფთავება და გარემოს დაცვა	33
განათლება	34
კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი	37
მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	42
მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები	44

თავი I. ზოგადი ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის შესახებ

ისტორია

თერჯოლის მუნიციპალიტეტი ერთერთი - ადმინისტრაციულ - ტერიტორიული ერთეულია იმერეთის მხარეში. მუნიციპალიტეტის ტერიტორია დასახლებულია ქვის ხანიდან. ამის დასტურად ისტორიაში კარგად ცნობილი საკაჟიასა და საგვარჯილეს გამოქვაბულთა დასახელებაც კმარა. ადრე ბრინჯაოს ხანიდან ქალაქური ცხოვრების წესს ადასტურებს სკანდას ციხე-ქალაქის არსებობა. თერჯოლის ისტორიულ წარსულში ორი ქალაქი დომინირებს ჩიხირი და ჩხარი. აქ მდებარეობს მე-5-ე საუკუნის ხუროთმოძღვრული ძეგლი სკანდას ციხე. სადაც გადიოდა დიდი სავაჭრო საქარავნო „აბრეშუმის გზა“. გზის ეს ნაწილი გადიოდა შემდეგ პუნქტებზე(ქუთაისი-სიმონეთი-ძვერი-ჩხარი-სკანდა-ჩიხორი-ქვაცხე-კორბოული), რომლის ადმინისტრაციული ერთეული გახლდა ჩხარი. იმდენად ცნობილი იყო ამ ქალაქის სახელი, რომ მისი ზეგავლენით მთელ მხარეს „ჩხარის ქვეყანასაც“ უწოდებდნენ.

ჩხართან ერთად მნიშვნელოვან ქალაქს წარმოადგენდა ქალაქი ჩიხორი, რომელიც მდინარე ძუსის მარჯვენა ნაპირზე, ზღვის დონიდან 300 მეტრის სიმაღლეზე მდებარეობდა. აქ ფეოდალურ ხანაში კარგად იყო განვითარებული ვაჭრობა და ხელოსნობა.

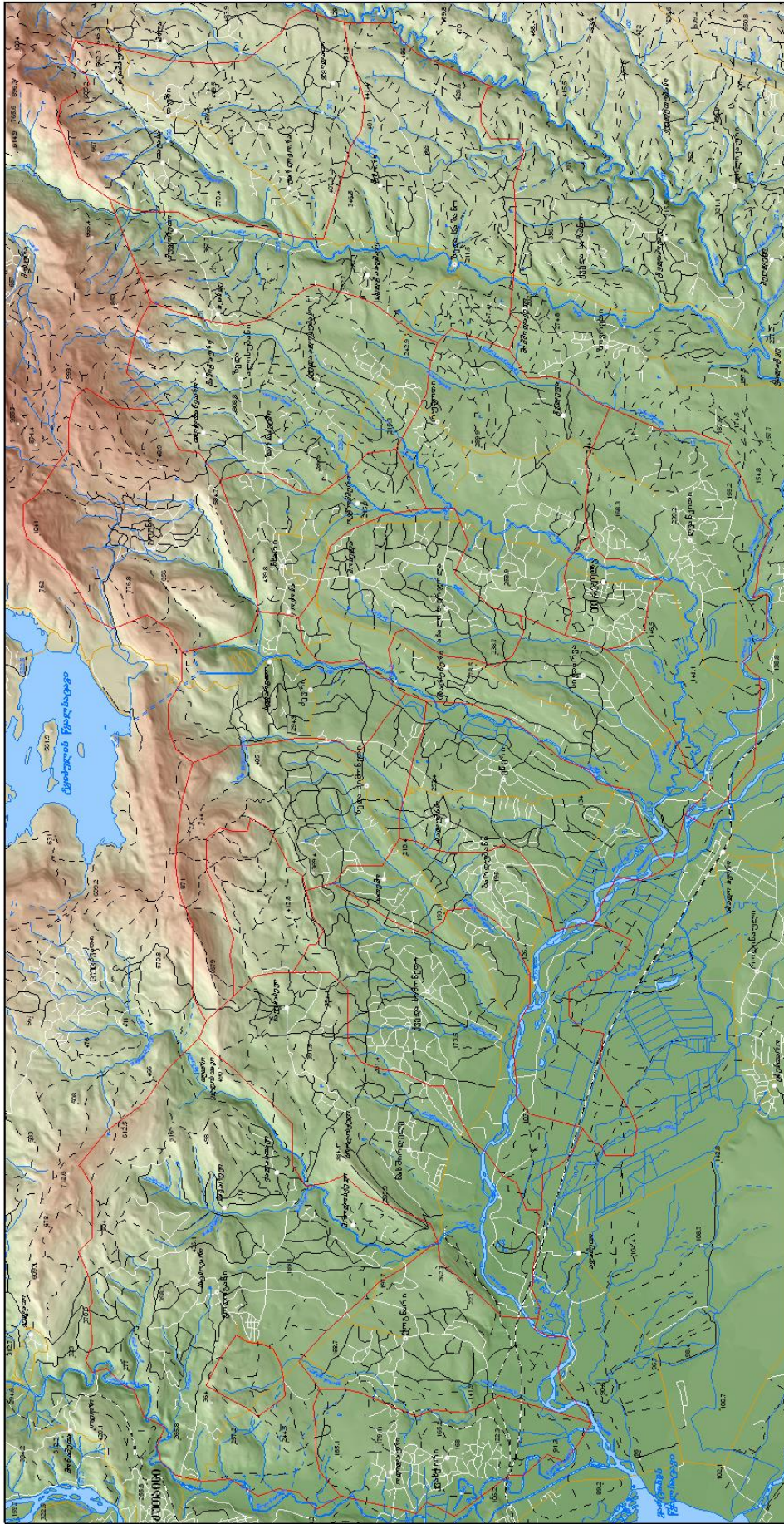
მე-19-ე საუკუნის მეორე ნახევრამდე ჩხარი ოლქის ცენტრია. იმერეთის მაზრებად დაყოფის შემდეგ იგი შორაპნის მაზრას დაუქვემდებარეს რაიონის ცენტრის სტატუსით. 1929 წელს, მაზრების გაუქმების შემდეგ იგი კვლავ რაიონული ცენტრია, რომელიც ახალი ტერიტორიული მოწყობით აერთიანებდა 30 სოფელს და ერთ დაბას 7455 კომლითა და 38746 მცხოვრებით.

1950 წლის 5 სექტემბრიდან რაიონული ცენტრი თერჯოლაში გადმოიტანეს და შესაბამისად რაიონს თერჯოლის რაიონი ეწოდა. ქალაქ თერჯოლის, როგორც ადმინისტრაციული ცენტრის ისტორია 7 ათეულ წელს ითვლის. გადმოცემის თანახმად ძველად ეს ტერიტორია დაფარული იყო ხშირი ტყით, რომელიც „სატურიად“ იწოდებოდა. ისტორიულ წყაროებსა და ეტიმოლოგიას თუ დავეყრდნობით სახელი თერჯოლა თეთრ ბუოლას (ანუ თუთას) უნდა ნიშნავდეს.

მდებარეობა

თერჯოლის მუნიციპალიტეტი დასავლეთ საქართველოში, კოლხეთის დაბლობის აღმოსავლეთ ნაწილში იმერეთის დაბლობზე, ზღვის დონიდან 110-400 მეტრზე მდებარეობს. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გადის ქვეყნის მთავარი მაგისტრალი. მასზე გადის შიდა სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გზები: თერჯოლა- ტყიბული და ქუთაისი- ვარციხე. თერჯოლის მუნიციპალიტეტი დედაქალაქიდან 200კმ-ის დაშორებით მდებარეობს. ყველაზე ახლომდებარე რკინიგზის სადგური ზესტაფონია, ხოლო უახლოესი აეროპორტი კოპიტნარი. თერჯოლას დასავლეთით ესაზღვრება ქ.ქუთაისი, სამხრეთ-აღმოსავლეთით ზესტაფონის, ჩრდილოეთით ტყიბულის, ჩრდილი-აღმოსავლეთით ჭიაურის და სამხრეთით ბაღდადის მუნიციპალიტეტები. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მრავლადაა მდინარეები, ესენია: ყვირილა, ჩოლაბური, ჩხარა, ძვერულა, ჭიშურა, ბუჯა, მაძარულა, ხაუჩა და სხვა.

მას შტაბი 1 : 120 000

სიმბოლოები

დასახლებული პუნქტები	სომხლის ნიშნული	წყარო
● მხარის ცენტრი	სახელმწიფო აგოდეზიური	წყალსადენი
○ რაიონის ცენტრი	ქველას წერტილები	ჭა
○ საკრებულოს ცენტრი	საკონტროლო წერტილები	კოლექტორი
○ სოფელი	უღებელი	საკრებულოს საზღვარი
--- რკინიგზა	ჭა და წყალსადენი	
	მგინვარი	
	მდინარე	
	დასახლებული პუნქტი	

ჭაზები	სომხლის ნიშნული
--- მისი	სახელმწიფო აგოდეზიური
--- გაუმჯობესებული მისი	ქველას წერტილები
--- რაიონის ცენტრი	საკონტროლო წერტილები
--- საკრებულოს ცენტრი	უღებელი
--- სოფელი	ჭა და წყალსადენი
--- მგინვარი	მდინარე
--- დასახლებული პუნქტი	

სიმბოლოების სიმაღლე

40 100 200 400 500 600 800 1000 1300+1500
სიმბოლოების სიმაღლე

ფართობი

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ფართობი 35,750 ჰა-ია. მ.შ სახნავ სათესი 21503 ჰა, მრავალწლიანი ნარგავები 4571 ჰა, ტყის მასივი 10000 ჰა, საძოვრები 8726 ჰა. მუნიციპალიტეტის ფართობი მთლიანი ქვეყნის ფართობის (69 700 კვ. კმ) 0.5 %-ს, ხოლო იმერეთის რეგიონის 5.5%-ს შეადგენს. შესაბამისად მუნიციპალიტეტის ტერიტორია არის 356.24 ათ.კვ. კმ-ია.

ბუნებრივ-კლიმატური პირობები

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის დიდ ნაწილში ზღვის ტროპიკულ ,საკმაოდ ნოტიო ჰავაა,რის გამოც ზამთარი ზომიერად ცივი იცის,ხოლო ზაფხული ცხელი.მდინარე ჩოლაბურის შესართავის ქვემოთ, იმერეთის დაბლობზე, ვიწრო ზოლად გრძელდება ზღვის სუბტროპიკული ნოტიო ჰავა,იცის რბილი,თბილი ზამთარი და ცხელი ზაფხული.ტერიტორიაზე მკვეთრადაა გამოხატული მუსონური ქარები. ვაკე და გორაკ-ბორცვიანი რელიეფია. წლის ყველაზე ცივი თვის,იანვრის საშუალო ტემპერატურაა 3,8C,ხოლო ყველაზე ცხელი თვის,აგვისტოს საშუალო ტემპერატურა 42 C.

მუნიციპალიტეტისათვის ბუნებრივი საფრთხეებიდან სახიფათოა ძლიერი წვიმა, წყალდიდობა, მენწყერი, მდინარის ნაპირების ეროზია, გვალვა, სეტყვა და მიწიძვრა.

მუნიციპალიტეტის დასახლებები

თერჯოლის მუნიციპალიტეტი შედგება ე. თერჯოლისა და 18 ადმინისტრაციული ერთეულისაგან. ესენია: თუზი, ზედა საზანო, ალიუბანი, რუფოთი, ძეგრი, ჩხარი, გოგნი, ღვანკითი, ახალთერჯოლა, ზედასიმონეთი, ქვედასიმონეთი, სიქთარვა, ეწერი, ბარდუბანი, ნახშირღელე, გოდოვანი, კვახჭირი და ჭოგნარი. ადმინისტრაციული მოწყობის მიხედვით მუნიციპალიტეტში შედის 1 ქალაქი და 18 ადმინისტრაციული ერთეული, რომელშიც გაერთიანებულია 45 სოფელი.

მმართველობითი ორგანოები

ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი, საკანონმდებლო ორგანოა მუნიციპალიტეტის საკრებულო. თერჯოლის მუნიციპალიტეტის საკრებულო შედგება 35 წევრისგან. მათგან 15 არჩეულია პროპორციული, ხოლო 20 მაჟორიტარული სისტემით. საკანონმდებლო ორგანოს ხელმძღვანელობს საკრებულოს წევრების მიერ არჩეული თავმჯდომარე, რომელსაც ჰყავს ერთი მოადგილე. საკრებულოში შექმნილია და მუშაობს 5 კომისია, ესენია: იურიდიულ საკითხთა კომისია, ეკონომიკისა და ქონების მართვის საკითხთა კომისია, ჯანმრთელობა და სოციალური დაცვის საკითხთა კომისია, საფინანსო-საბიუჯეტო კომისია და განათლების,კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდულ საკითხთა კომისია.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტში, ისევე როგორც საქართველოს ყველა სხვა მუნიციპალიტეტში აღმასრულებელი ხელისუფლებას ახორციელებს პირდაპირი წესით არჩეული მერი. მუნიციპალიტეტის მერი აღმასრულებელ ხელისუფლებას ახორციელებს მუნიციპალიტეტის მერიის სტრუქტურული ერთეულების (სამსახურები), მუნიციპალიტეტის მიერ დაფუძნებული არამომგებიანი, არაკომერციული იურიდიული პირებისა (ააიპ) და მუნიციპალური შპს-ების მეშვეობით.

მუნიციპალიტეტი მოიცავს 19 ტერიტორიულ ერთეულს: ქალაქი თერჯოლა და 18 თემი.

მუნიციპალიტეტის განვითარების ხედვა

2021-2024 წლებში თერჯოლის მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ გადადგმულმა ნაბიჯებმა უნდა შექმნას საშუალო ვადიან პერიოდში მუნიციპალიტეტის სოციალური და ეკონომიკური განვითარების მყარი საფუძვლები.

ამ მიზნის მისაღწევად მუნიციპალიტეტის განვითარების ხედვა ეფუძნება შემდეგ პრინციპებს: თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ისტორიულად მიმზიდველი გარემოს შენარჩუნება და განვითარება. მისი ტურისტული პოტენციალის მაქსიმალური გამოვლენა. რაც გულისხმობს მიმზიდველი გარემოს შექმნას და ტურიზმის განვითარებით თერჯოლის მოსახლეობის ეკონომიკურ გაუმჯობესებას.

მმართველობითი სფეროს რეფორმა ერთ ერთი მთავარი ფაქტორია მუნიციპალიტეტის საქმიანობის ეფექტურად წარმართვისათვის. ამ კუთხით პროგრამები განხორციელდება რამოდენიმე მიმართულებით: 1. მმართველობითი გუნდის მუშაობის შეფასების შიდა და გარე სისტემების შექმნა; 2. მუნიციპალიტეტის ფუნქციონირებისას მოსახლეობის ჩართულობის სისტემების შექმნა; 3. საბიუჯეტო პროცესის გაუმჯობესება; 4. ქონების მართვის სისტემის გაუმჯობესება; 5. მიმდინარე პროცესების მართვა.

წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოები ერთობლივად ყველა მიმართულებით გაატარებს ძირეულ და ინოვაციურ რეფორმებს. ამ რეფორმების შედეგად, მივიღებთ მცირე, მოქნილ და ეფექტიან მმართველობით გუნდს, რომელიც მაქსიმალურად შეუწყობს ხელს მუნიციპალიტეტში საკუთარი შემოსავლების ზრდას და მობილიზებული სახსრების ეფექტურად განკარგვას.

ეფექტურად გაგრძელდება ყველა ისეთი საჭირო კომუნიკაციების მშენებლობა რეაბილიტაცია, როგორცაა გზები, გარე განათება, წყალმომარაგება და სხვა. რათა მაქსიმალურად ხელი შეეწყოს ინვესტიციების მოზიდვას და ეკონომიკის განვითარებას.

განათლება, ახალგაზრდობა და ინოვაცია. განათლებული, მოტივირებული, სამეწარმეო სულისკვეთების მქონე, საკუთარ შესაძლებლობებში დარწმუნებული ახალგაზრდობა გახდება იმ მთავარი შედეგის მომტანი, რომელიც მუნიციპალიტეტს ჩააყენებს განვითარებული და ინოვაციური ეკონომიკის მქონე როგორც საქართველოს ასევე სხვა ქვეყნის წარმატებული მუნიციპალიტეტებს შორის. შესაბამისად, წახალისდება ისეთი ინოვაციური პროექტები რომელიც მოზარდი თაობის განვითარებას შეუწყობს ხელს.

როგორც ქვეყნის მთავრობისათვის ასევე მუნიციპალიტეტშიც ადამიანი და მასზე ზრუნვა იყო, არის და იქნება ჩვენი მთავარი ღირებულება. ამიტომ, გავრძელებს და შეიქმნება ისეთი ახალი პროგრამები რომელიც სოციალურად დაუცველ მოსახლეობაში გაზრდის ხელმისაწვდომობას სხვადასხვა სახელმწიფო თუ არასახელმწიფო სერვისების მიღებაზე.

მოსახლეობა

თერჯოლის მუნიციპალიტეტში 2003 წლის მონაცემებით ცხოვრობდა 45567 ადამიანი. მოსახლეობის აბსოლიტურ უმრავლესობას ეთნიკური ქართველები შეადგენენ. უახლესი მონაცემებით მოსახლეობის რიცხოვნობა შემცირებულია და 41611 ადამიანს შეადგენს, მათ შორის ქალაქ თერჯოლაში ცხოვრობს 5932, ხოლო 35679 მაცხოვრებელი განთავსებულია 45 სოფელში. მუნიციპალიტეტში დასახლებული 41611 მოსახლიდან 20752 მამაკაცია, ხოლო 20859 ქალბატონი. თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა საქართველოს მთლიანი მოსახლეობის 1.09%-ს, ხოლო იმერეთის რეგიონის 8.26%-ს. მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებულია 7959 პენსიონერი, სოციალური პაკეტით სარგებლობს ა) მკვეთრად გამოხატული (პირველი ჯგუფის) - 375, ბ) მეორე ჯგუფის 1212, გ) მესამე ჯგუფის - 64 ბენეფიციარი, დ) 18 წლამდე ინვალიდი - 92 ბავშვი, ე) მარჩენალდაკარგული - 191 ოჯახის 202 წევრი. ასევე საარსებო შემწეობას იღებს 432 სოციალურად დაუცველი ოჯახი. მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებულია იძულებით გადაადგილებული 144 ოჯახი - 469 წევრით, მ. შორის ბინით დაკმაყოფილდა 44 ოჯახი.

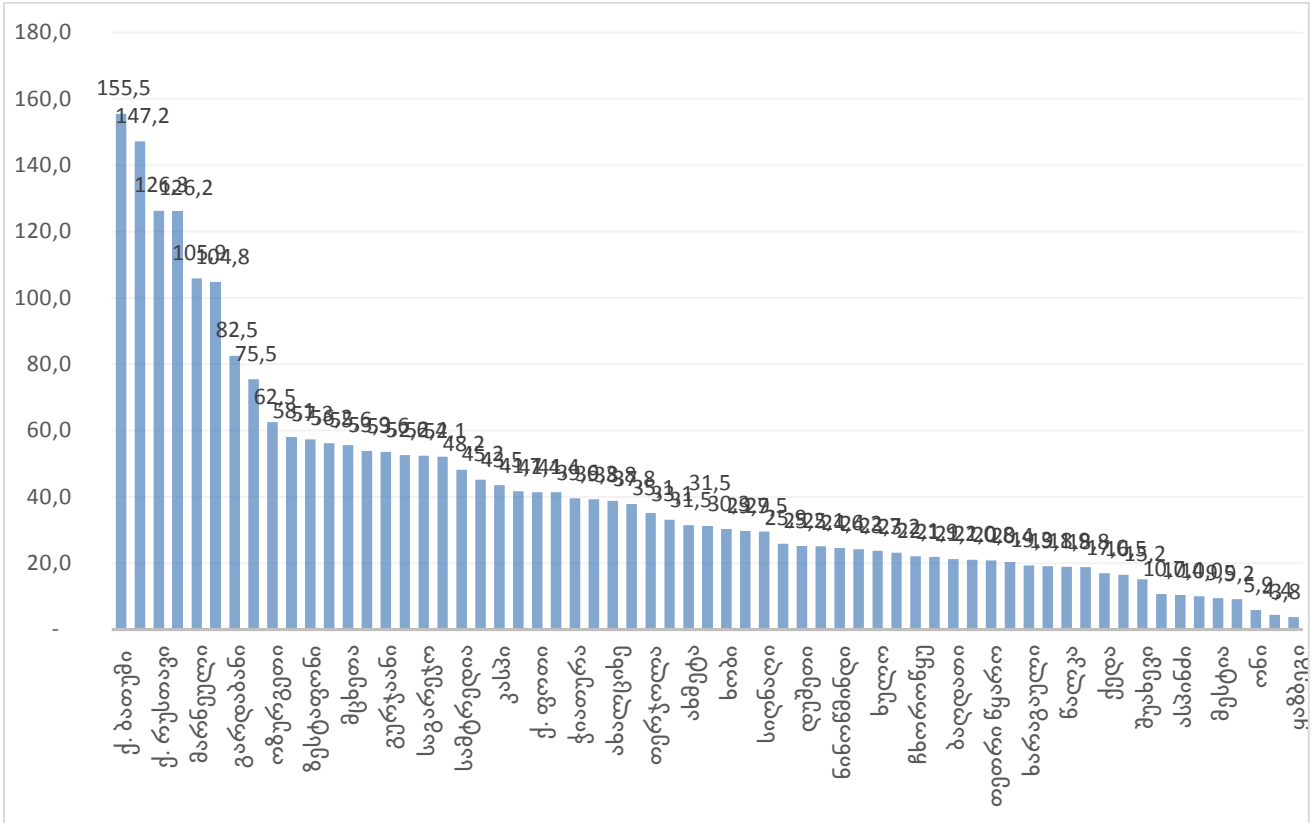
მოსახლეობის რაოდენობის მიხედვით ქვეყნის 64 მუნიციპალიტეტს შორის, თერჯოლის მუნიციპალიტეტი 30-ე ადგილზეა.

ცხრილი 2

	დასახლებული პუნქტი	რეგისტრირებული			სკოლამდელი (0-5 წლის)			სასკოლო (6-17 წლის)			პენსიონერი		
		სულ	კაცი	ქალი	სულ	ბიჭი	გოგო	სულ	ბიჭი	გოგო	სულ	კაცი (65 წლიდან)	ქალი (60 წლიდან)
1	ქალაქი თერჯოლა	5949	2836	3113	407	212	195	667	360	307	1165	330	835
2	ზედა საზანო	3447	1768	1679	253	140	113	412	220	192	675	256	419
3	ალისუბანი	2617	1322	1295	179	84	95	312	167	145	517	173	344
4	თუზი	2543	1309	1234	189	93	96	303	163	140	489	173	316
5	რუფოთი	2512	1263	1249	168	91	77	301	150	151	500	182	318
6	ლვანთი	2411	1188	1223	182	88	94	285	152	133	488	169	319
7	ქვედა სიმონეთი	2279	1138	1141	140	78	62	236	129	107	427	144	283
8	სიქთარვა	2011	1010	1001	136	77	59	255	137	118	392	121	271
9	გოდოგანი	1988	1008	980	116	59	57	196	101	95	487	171	316
10	ნახშირღელე	1922	938	984	141	68	73	234	124	110	358	104	254
11	კვახჭირი	1796	904	892	132	58	74	192	107	85	425	144	281
12	ძვერი	1763	881	882	107	58	49	210	112	98	360	118	242
13	ახალთერჯოლა	1736	872	864	119	59	60	197	99	98	384	142	242
14	ენერი	1686	862	824	120	62	58	176	96	80	324	111	213
15	ჭოგნარი	1675	825	850	121	54	67	178	90	88	324	102	222
16	ზედა სიმონეთი	1573	821	752	80	40	40	186	107	79	377	143	234

17	ჩხარი	1483	716	767	103	54	49	151	83	68	327	105	222
18	ბარდუბანი	1694	836	858	106	53	53	183	98	85	365	121	244
19	გოგნი	526	255	271	26	10	16	59	32	27	143	44	99
	თერჯოლის მუნიციპალიტეტი	41611	20752	20859	2825	1438	1387	4733	2527	2206	8527	2853	5674

ცხრილი 2

ცხრილი 3

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა მთლიანი საქართველოს მოსახლეობის 0,05%-ს, ხოლო, იმერეთის რეგიონის 5,5%-ს შეადგენს.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მონაცემების შედარება ქვეყნისა და რეგიონის მონაცემებთან 2018 წლის მონაცემების მიხედვით		
დასახელება	მოსახლეობა	ფართობი (კვ. კმ)
სულ საქართველო	3,787,000	69700
იმერეთის რეგიონი	507,000	6414
თერჯოლის მუნიციპალიტეტი	41.600	356

პროცენტი საქართველოსთან	1,09%	0,5%
პროცენტი რეგიონთან	8,2%	5,5,0%

საჯარო დანესებულებები

თერჯოლის მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებს სხვადასხვა საგანმანათლებლო, კულტურული და სპორტული დანესებულებები. მათ შორისაა:

24 საჯარო სკოლა, სადაც სწავლობს 3491 მოსწავლე.

ერთი კერძო სკოლა, სადაც სწავლობს 120 მოსწავლე.

26 საბავშვო ბაღი-სააღმზრდელო პროცესს გადის 1263 სკოლამდელი ასაკის აღსაზრდელი.

3 ბიბლიოთეკა: საჯარო, საბავშვო და სოფელ სიქთარვის.

დანყებითი სამუსიკო განათლების ერთი და დანყებითი სამხატვრო განათლების ერთი სკოლა.

18 სამედიცინო ამბულატორია.

სპორტულ-გამაჯანსაღებელი კომპლექსი - სადაც სპორტის 12 სახეობას ეუფლება-350 ბავშვი.

ფეხბურთის სტადიონი (მოზრდილთა და ბავშვთა)- სადაც ვარჯიშობს 50 ბავშვი.

ღირშესანიშნაობები

თერჯოლის მუნიციპალიტეტი ერთ-ერთი გამორჩეული მუნიციპალიტეტია ღირშესანიშნაობების სიმრავლით და მრავალფეროვნებით.

მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე, სოფელ სკანდის ჩრდილოეთით მდებარებს გვიანანტიკური ხანის თავდაცვითი ძეგლი სკანდას ციხე. სოფელ ჩხარში ოქონის გორაზე მდებარეობს ოქონის ტაძარი, ასევე ჩხარში მდებარეობს წმ. გიორგის სახელობის ეკლესია, აქვე მდებარეობს მხარეთმცოდნეობის მუზეუმი. ჩხარში მდებარეობს ასევე შალვა და პეტრე ამირანაშვილების სახლ- მუზეუმი. სოფელ საზანოში მდებარეობს ჩიხორის ციხე(გვიანი შუა საუკუნეების ძეგლი), სოფ ალისუბანში ალავერდის წმინდა გიორგის სახ.ეკლესია, სოფ, ჭოგნარში მაცხოვრის სახელობის ეკლესია, სოფ ბარდუბანში უფლის სახელობის ტაძარი, სოფ ღვანკითში ღვთისმშობლის შობის(დედაღვთისას) სახელობის ტაძარი, სოფ ნაგარევი მდინარე ჭიმურაზე აგებულია „თამარის ქვის თალიანი ხიდი. აქ გადიოდა ქუთაისი-თბილისის დიდი შარაგზა, ხიდი დღემდე მოქმედია.

სოფ ზედა სიმონეთში მდებარეობს ქართველი კლასიკოსი მწერლის დავით კლდიაშვილის და მისი ვაჟის სერგო კლდიაშვილის სახლ -მუზეუმი. სოფ ძევრში კი ქართველი კლასიკოსი მწერლის გრიგოლ რობაქიძის სახლ-მუზეუმი.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია მდიდარია მღვიმეებით. მათ შორის აღსანიშნავია კარსტული წარმოშობის საგვარჯილეს, საკაჟიას და შავწყალას მღვიმეები, ამ მღვიმეებში ქვის ხანის ადამიანების ცხოვრების კვალი აღინიშნება. სტალაქტიტების და სტალაგმიტების რაოდენობით გამოირჩევა ნავენახევის მღვიმე. მათი რაოდენობა მღვიმეში 120-ია, რაც ბევრად აღემატება სათაფლიისა და ახალი ათონის მღვიმეებში არსებულ სტალაგნატთა რიცხვს.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტი, კერძოდ სოფელი ქვედა სიმონეთი მდიდარია სხვადასხვა სამკურნალო მინისქვეშა სამკურნალო წყლებით.

ეკონომიკა

თერჯოლის მუნიციპალიტეტში მრეწველობა ემყარება ადგილობრივ ენერგეტიკულ, მინერალურ და სასოფლო-სამეურნეო რესურსებს. მუნიციპალიტეტის მნიშვნელოვანი და სტრატეგიული ობიექტია ჰიდროელექტროსადგური ძვერულაჰესი, რომელიც 1956 წლიდან ფუნქციონირებს.

მუნიციპალიტეტში სოფლის მეურნეობა ეკონომიკის წამყვანი დარგია, განვითარებულია მევენახეობა, მემარცვლეობა, მეცხოველეობა, მეტნაკლებად განვითარებულია ასევე მეფუტკრეობა, მეფრინველეობა და მეთხილეობა.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტში საკმაოდ ხელსაყრელი პირობებია კლასიკური იმერული ღვინის წარმოებისათვის, განსაკუთრებით აღსანიშნავია აბორიგენული ჯიშები: ციცქა, ცოლიკაური და ოცხანური საფერე, შესაბამისად სოფლის მეურნეობის წამყვანი დარგი მევენახეობა, მეღვინეობაა. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული შპს „მეღვინეობა ხარება“ ვენახების სერიოზულ ფართობებს ფლობს, ასევე ახორციელებს მოსახლეობის მიერ წარმოებული ყურძნის შესყიდვა-გადამუშავებას, რომლისგან წარმოებული ღვინოები დიდი წარმატებით იყიდება ადგილობრივ და საერთაშორისო ბაზრებზე.

მუნიციპალიტეტის დაბალი ზონის სოფლებში ბოლო წლებში საკმაოდ განვითარდა სასათბურე მეურნეობები, რომლებიც მთელი წლის განმავლობაში სრული დატვირთვით მუშაობენ, მაგრამ გათბობის სისტემების ხელმიუწვდომლობის გამო ზამთრის პერიოდში ორიენტირებულნი არიან ძირითადად მწვანილეული კულტურების წარმოებაზე, რაც ხშირ შემთხვევაში იწვევს ამ კულტურების ჭარბწარმოებას და სემონურ ფინანსურ ჩავარდნებს.

თათლოვანი კულტურების რესურსების დიდი რაოდენობის მიუხედავად მუნიციპალიტეტში შედარებით ნაკლებადაა განვითარებული მეფუტკრეობა. მუნიციპალიტეტში ძირითადად განვითარებულია ვაჭრობა, რაც შეეხება მრეწველობას და მძიმე მრეწველობას ნაკლებადაა განვითარებული.

სატრანსპორტო და კომუნალური ინფრასტრუქტურა

მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გადის თბილისი-ბათუმის დამაკავშირებელი საავტომობილო მაგისტრალი, აგრეთვე გადის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გზები: თერჯოლა-ტყიბული და ქუთაისი-ვარციხე. ბოლო პერიოდში რეაბილიტაცია ჩაუტარდა დაახლოებით 58 კმ ადგილობრივი დანიშნულების გზას. რამაც მკვეთრად გააუმჯობესა ადმინისტრაციულ ცენტრებს შორის კომუნიკაცია. სააშუალოვადიან პერიოდში შესაძლებელი იქნება რეაბილიტაცია ჩაუტარდეს დაახლოებით 4 კმ გზას.

ქ.თერჯოლის ცენტრალურ ნაწილში მოწყობილია საკანალიზაციო სისტემა, რომელსაც არ გააჩნია გამზმენდი ნაგებობა, თვითონ ქსელი მოძველებულია და საჭიროებს რეაბილიტაციას. მოსახლეობის აქტიური მოთხოვნაა საკანალიზაციო სისტემის მოწყობა მოხდეს ქ.თერჯოლის დარჩენილ ნაწილშიც, შესაბამისად მერია გეგმავს ამ მიმართულებით მუშაობას.

ბიუჯეტი

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის შეადგენს 11200,0 ათას ლარს. ეს მაჩვენებელია ერთ-ერთი საუკეთესოა მუნიციპალიტეტის ბოლო წლების ბიუჯეტების მაჩვენებლებს შორის. ბიუჯეტის შემოსულობების მნიშვნელოვან ნაწილს (11040.0 ათას ლარი) მუნიციპალიტეტის საკუთარი შემოსავლები შეადგენს. მათ შორის, აღსანიშნავია დღგ, რომელზეც საკუთარი შემოსავლების დიდი ნაწილი (8239.1 ათასი ლარი) მოდის. არასაკუთარი შემოსავლები ძირითდად შედგება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი კაპიტალური ტრანსფერისგან, რომელიც მუნიციპალიტეტს ყოველწლიურად გამოეყოფა ინფრასტრუქტურული პროექტების განსახორციელებლად.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობები წლების მიხედვით

დასახელება	2015 წელი	2016 წელი	2017 წელი	2018 წელი	2019 წელი	2020 წელი	2021 წელი
შემოსულობები	14 042,9	14 778,4	15 609,2	18 395,9	22 114,9	20 263,1	11 200,0
შემოსავლები	12 940,1	13 237,8	14 185,3	15 257,6	17 878,2	17 931,0	10 900,0
არაფინანსური აქტივების კლება	235,1	83,3	103,0	95,5	419,2	100,0	300,0
ფინანსური აქტივების კლება	0,0	10,2	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0
ნაშთი წინა წლიდან	867,7	1 447,1	1 310,7	3 042,8	3 817,5	2 232,1	
შემოსავლები	12 940,1	13 237,8	14 185,3	15 257,6	17 878,2	17 931,0	10 900,0
გადასახადები	1 035,6	2 298,6	2 276,0	2 511,3	10 075,6	8 965,4	10 089,1
საშემოსავლო გადასახადი		563,9	869,7	779,5			
ქონების გადასახადი	1 035,6	1 734,7	1 406,3	1 731,8	2 012,7	1 850,0	1 850,0
საქართველოს სანარმოთა ქონებაზე (გარდა მიწისა)	801,8	1 065,8	905,8	1 270,0	1 738,4	1 490,0	1 490,0
უცხოურ სანარმოთა ქონებაზე (გარდა მიწისა)		263,5	112,9	78,0	-105,6		
ფიზიკურ პირთა ქონებაზე (გარდა მიწისა)	5,7	9,7	16,0	19,2	16,0	10,0	10,0
ეკონომიკური საქმიანობისთვის გამოყენებულ ქონებაზე	1,1	0,2	0,4				
არაეკონომიკური საქმიანობისთვის გამოყენებულ უძრავ ქონებაზე	4,6	9,5	15,6	19,2	16,0	10,0	10,0
სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე	41,1	46,5	72,6	68,3	69,3	60,0	60,0
ფიზიკურ პირებიდან	36,3	35,5	59,6	54,2	59,3	50,0	50,0

იურიდიულ პირებიდან	4,8	11,0	13,0	14,1	10,0	10,0	10,0
არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე	187,0	349,2	299,0	296,3	294,6	290,0	290,0
ფიზიკურ პირებიდან	11,4	12,8	19,2	43,6	42,0	40,0	40,0
იურიდიულ პირებიდან	175,6	336,4	279,8	252,7	252,6	250,0	250,0
სხვა გადასახადები					8 062,9	7 115,4	8 239,1
გრანტები	10 943,9	10 034,9	11 064,2	11 897,6	6 863,8	8 188,6	160,0
სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ტრანსფერები	10 943,9	10 034,9	11 064,2	11 897,6	6 863,8	8 188,6	160,0
ბიუჯეტით გათვალისწინებული ტრანსფერები	6 686,2	6 271,1	5 318,7	6 224,7	1 346,0	1 193,6	160,0
გათანაბრებითი ტრანსფერი	6 534,2	6 111,1	5 158,7	6 064,7			
მიზნობრივი ტრანსფერი დედეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად	152,0	160,0	160,0	160,0	1 346,0	1 193,6	160,0
ფონდებიდან გამოყოფილი ტრანსფერები	4 257,7	3 763,8	5 745,5	5 672,9	5 517,8	6 995,0	0,0
რეგიონების ფონდის პირველადი განწილება	2 864,8	2 744,7	3 855,7	5 358,1	4 787,9	4 605,0	
სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა	834,3	895,3			690,0	690,0	
სხვა				223,9			
სტიქია	558,6	123,8	1 889,8	90,9	39,9	1 000,0	
სხვა პროექტები	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	700,0	0,0
საქართველოს მთავრობის განკარგულება						700,0	
სხვა შემოსავლები	960,6	904,3	845,1	848,7	938,8	777,0	650,9
შემოსავლები საკუთრიდან	442,0	370,2	352,6	497,4	429,8	342,0	340,0
პროცენტები	55,0	49,8	99,4	126,2	155,9	82,0	80,0
რენტა	387,0	320,4	253,2	371,2	273,9	260,0	260,0
მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის	384,9	314,8	251,7	370,5	263,9	250,0	250,0
შემოსავალი მიწის იჯაროდან და მართვაში (უზურფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან	2,1	5,6	1,5	0,7	10,0	10,0	10,0
საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	65,5	90,2	113,6	94,7	116,4	105,0	155,9
ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახადები	61,7	81,4	100,0	80,4	100,3	95,0	145,0
სანებართვო მოსაკრებელი	4,4	13,5	29,1	13,4	17,8	15,0	15,0
საჯარო ინფორმაციის ასლის გადაღების მოსაკრებელი				0,1			
სამხედრო სავალდებულო სამსახურის გადავადების მოსაკრებელი	0,4			0,4			
ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის	56,9	67,9	70,9	66,5	82,5	80,0	130,0
სხვა არაკლასიფიცირებული მოსაკრებელი							
არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება	3,8	8,8	13,6	14,3	16,1	10,0	10,9

შემოსავლები მომსახურების განვლიდან	3,8	8,8	13,6	14,3	16,1	10,0	10,9
ჯარიმები, სანქციები და საურავები	426,9	344,9	316,6	229,5	261,7	250,0	150,0
ნებაყოფლობითი ტრანსფერები, გრანტების გარეშე	7,0	24,4					
შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები	19,2	74,6	62,3	27,1	130,9	80,0	5,0
არაფინანსური აქტივების კლება	235,1	83,3	103,0	95,5	419,2	100,0	300,0
ძირითადი აქტივები	95,5	3,9	16,7	73,9	382,5	80,0	100,0
მატერიალური მარაგები		12,7	-0,5	1,8			
არანარმოვებელი აქტივები	139,6	66,7	86,8	19,8	36,7	20,0	200,0
მიწა	139,6	66,7	86,8	19,8	36,7	20,0	200,0
ფინანსური აქტივების კლება	0,0	10,2	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0
საშინაო	0,0	10,2	10,2	0,0	0,0	0,0	0,0
სესხები		10,2	10,2				

თავი II. ძირითადი ფინანსური მაჩვენებლები

შემოსავლების და ხარჯების აგრეგირებული მაჩვენებელი 2019-2024 წლებში

დასახელება	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის გეგმა	2021 წლის გეგმა	2022 წლის პროგნოზი	2023 წლის პროგნოზი	2024 წლის პროგნოზი
I. შემოსავლები	17 878,2	17 931,0	10 900,0	11 770,0	12 493,0	13 318,0
გადასახადები	10 075,6	8 965,4	10 089,1	10 748,2	11 451,2	12 276,9
გრანტები	6 863,8	8 188,6	160,0	160,0	160,0	160,0
სხვა შემოსავლები	938,8	777,0	650,9	861,8	881,8	881,1
II. ხარჯები	10 478,0	11 292,1	9 890,0	10 030,0	10 030,0	10 030,0
შრომის ანაზღაურება	2 034,1	1 955,0	2 113,0	2 113,0	2 113,0	2 113,0
საქონელი და მომსახურება	1 659,1	1 715,6	1 479,0	1 449,0	1 449,0	1 449,0
პროცენტი	29,1	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
სუბსიდიები	5 590,9	6 237,0	5 265,0	5 425,0	5 425,0	5 425,0
გრანტები	5,8	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
სოციალური უზრუნველყოფა	872,2	1 012,6	732,0	732,0	732,0	732,0
სხვა ხარჯები	286,8	321,9	251,0	261,0	261,0	261,0
III. საოპერაციო სალდო	7 400,2	6 638,9	1 010,0	1 740,0	2 463,0	3 288,0
IV. არაფინანსური აქტივების ცვლილება	8 956,8	8 811,0	950,0	1 680,0	2 403,0	3 228,0
ზრდა	9 376,0	8 911,0	1 250,0	1 780,0	2 503,0	3 328,0
კლება	419,2	100,0	300,0	100,0	100,0	100,0
V. მთლიანი სალდო	- 1 556,6	- 2 172,1	60,0	60,0	60,0	60,0
VI. ფინანსური აქტივების ცვლილება	773,7	- 2 232,1	-	-	-	-
ზრდა	773,7	-	-	-	-	-
ვალუტა და დეპოზიტები	773,7	-	-	-	-	-
კლება	-	2 232,1	-	-	-	-
ვალუტა და დეპოზიტები	-	2 232,1	-	-	-	-

VII. ვალდებულებების ცვლილება	-	-	60,0	-	60,0	-	60,0	-	60,0	-	60,0
კლება	-		60,0		60,0		60,0		60,0		60,0
საგარეო	-		60,0		60,0						
სესხები	-		60,0		60,0						
VIII. ბალანსი	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-

შემოსულობები

2020 წლის ბიუჯეტის შემოსულობებთან შედარებით თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობების სტრუქტურა 2021-2024 წლებში მნიშვნელოვნად არ იცვლება. საგადასახადო შემოსავლების ნაწილში გათვალისწინებულია 2019 წლის 1 იანვრიდან საბიუჯეტო კოდექსში დაგეგმილი ცვლილება, რომლის მიხედვითაც დამატებითი ღირებულების გადასახადის 19% განაწილდება მუნიციპალურ ბიუჯეტებში. გადასახადების ზრდა გამოთვლილია ქვეყნის ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტში მოცემული 2021-2024 წლების ეკონომიკური ზრდისა და დეფლაციის საპროგნოზო მაჩვენებლების მხედველობაში მიღებით. გრანტების (ტრანსფერების) მაჩვენებელში ასევე გათვალისწინებულია საკანონმდებლო ცვლილება, რომლის მიხედვითაც გაუქმდა გათანაბრებითი ტრანსფერი. შესაბამისად, როგორც 2021 წელს ისევე შემდგომ წლებშიც თერჯოლის ბიუჯეტის შემოსულობებში გათანაბრებითი ტრანსფერი არ არის მოცემული. გრანტების საპროგნოზო მაჩვენებლებში, მცირეოდენი ზრდით შემდგომი წლებზე, მოცემულია ტრანსფერი დელეგირებული უფლებამოსილების განხორციელებისათვის. სხვა შემოსავლებისა და არაფინანსური აქტივების კლების (კაპიტალური შემოსავლები) პროგნოზის გაანგარიშებისას ასევე მხედველობაში იქნა მიღებული ქვეყნის ეკონომიკური ზრდის არსებული პროგნოზები და ამ შემოსავლის სახეობებში ბოლო წლების არსებული ტენდენციები.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის შემოსულობები ძირითადი კატეგორიების მიხედვით
2019 – 2024 წლებში

დასახელება	2019 წელი	2020 წელი	2021 წელი	2022 წელი	2023 წელი	2024 წელი
შემოსულობები	22 114,9	20 263,1	11 200,0	11 870,0	12 593,0	13 418,0
შემოსავლები	17 878,2	17 931,0	10 900,0	11 770,0	12 493,0	13 318,0
არაფინანსური აქტივების კლება	419,2	100,0	300,0	100,0	100,0	100,0
ფინანსური აქტივების კლება	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ნაშთი წინა წლიდან	3 817,5	2 232,1				
შემოსავლები	17 878,2	17 931,0	10 900,0	11 770,0	12 493,0	13 318,0
გადასახადები	10 075,6	8 965,4	10 089,1	10 748,2	11 451,2	12 276,9
საშემოსავლო გადასახადი						
ქონების გადასახადი	2 012,7	1 850,0	1 850,0	1 850,0	1 850,0	1 850,0
საქართველოს საწარმოთა ქონებაზე (გარდა მიწისა)	1 738,4	1 490,0	1 490,0	1 490,0	1 490,0	1 490,0
უცხოურ საწარმოთა ქონებაზე (გარდა მიწისა)	-105,6					

ფიზიკურ პირთა ქონებაზე (გარდა მიწისა)	16,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
არაეკონომიკური საქმიანობისთვის გამოყენებულ უძრავ ქონებაზე	16,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე	69,3	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
ფიზიკურ პირებიდან	59,3	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
იურიდიულ პირებიდან	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე	294,6	290,0	290,0	290,0	290,0	290,0
ფიზიკურ პირებიდან	42,0	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
იურიდიულ პირებიდან	252,6	250,0	250,0	250,0	250,0	250,0
სხვა გადასახადები	8 062,9	7 115,4	8 239,1	8 898,2	9 601,2	10 426,9
გრანტები	6 863,8	8 188,6	160,0	160,0	160,0	160,0
სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი ტრანსფერები	6 863,8	8 188,6	160,0	160,0	160,0	160,0
ბიუჯეტით გათვალისწინებული ტრანსფერები	1 346,0	1 193,6	160,0	160,0	160,0	160,0
მიზნობრივი ტრანსფერი დელეგირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად	1 346,0	1 193,6	160,0	160,0	160,0	160,0
ფონდებიდან გამოყოფილი ტრანსფერები	5 517,8	6 995,0	0,0	0,0	0,0	0,0
რეგიონების ფონდის პირველადი განაწილება	4 787,9	4 605,0				
სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა	690,0	690,0				
სტიქია	39,9	1 000,0				
სხვა პროექტები	0,0	700,0	0,0	0,0	0,0	0,0
საქართველოს მთავრობის განკარგულება		700,0				
სხვა შემოსავლები	938,8	777,0	650,9	861,8	881,8	881,1
შემოსავლები საკუთრებიდან	429,8	342,0	340,0	315,0	315,0	315,0
პროცენტები	155,9	82,0	80,0	70,0	70,0	70,0
რენტა	273,9	260,0	260,0	245,0	245,0	245,0
მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის	263,9	250,0	250,0	235,0	235,0	235,0
შემოსავალი მიწის იჯაროდან და მართვაში (უზურფრუქტი, ქირავნობა და სხვა) გადაცემიდან	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
საქონლისა და მომსახურების რეალიზაცია	116,4	105,0	155,9	403,8	423,8	423,1
ადმინისტრაციული მოსაკრებლები და გადასახადები	100,3	95,0	145,0	390,9	410,9	410,2
სანებართვო მოსაკრებელი	17,8	15,0	15,0	20,0	20,0	20,0
ადგილობრივი მოსაკრებელი დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავებისათვის	82,5	80,0	130,0	370,9	390,9	390,2
არასაბაზრო წესით გაყიდული საქონელი და მომსახურება	16,1	10,0	10,9	12,9	12,9	12,9

შემოსავლები მომსახურების განვიდან	16,1	10,0	10,9	12,9	12,9	12,9
ჯარიმები, სანქციები და საურავები	261,7	250,0	150,0	140,0	140,0	140,0
შერეული და სხვა არაკლასიფიცირებული შემოსავლები	130,9	80,0	5,0	3,0	3,0	3,0
არაფინანსური აქტივების კლება	419,2	100,0	300,0	100,0	100,0	100,0
ძირითადი აქტივები	382,5	80,0	100,0	80,0	80,0	80,0
არანარმოვებელი აქტივები	36,7	20,0	200,0	20,0	20,0	20,0
მიწა	36,7	20,0	200,0	20,0	20,0	20,0
ფინანსური აქტივების კლება	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
საშინაო	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

გადასახდლები

ბოლო წლებში არსებული სტრატეგიის შესაბამისად პრიორიტეტულ მიმართულებებზე მიმართული სახსრების ზრდამ შესაძლებელი გახდა ადგილობრივი ინფრასტრუქტურის განვითარება, რითაც თავის მხრივ, უზრუნველყოფილი იქნება მუნიციპალიტეტში მცხოვრები მოსახლეობის სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება, მუნიციპალიტეტში ახალი სამუშაო ადგილების შექმნა, კულტურისა და სპორტის სფეროების განვითარება.

ზემო აღნიშნულის გათვალისწინებით 2021-2024 წლებში მუნიციპალიტეტის სტრატეგია თითქმის უცვლელია და მოიცავს ადგილობრივი ინფრასტრუქტურის განვითარებას, მოსახლეობის სოციალური პირობების გაუმჯობესებას, საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველყოფას, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დანერგვას და სკოლამდელი განათლების ხელშეწყობას. თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ძირითადი პრიორიტეტებია:

- ინფრასტრუქტურის განვითარება;
- დასუფთავება და გარემოს დაცვა;
- განათლება;
- კულტურა, ახალგაზრდობა და სპორტი;
- მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა.
- მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის გადასახდლები პრიორიტეტების მიხედვით 2019 –2024 წლებში

პროგრამული კოდი	დასახელება	ათასი ლარი					
		2019 წლის ფაქტი	2020 წლის გეგმა	2021 წლის პროგნოზი	2022 წლის პროგნოზი	2023 წლის პროგნოზი	2024 წლის პროგნოზი
01 00	მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები	3 026,3	3 171,2	3 435,0	3 311,0	3 311,0	3 311,0
02 00	ინფრასტრუქტურის განვითარება	8 650,7	8 553,6	1 600,0	2 160,0	2 883,0	3 708,0
03 00	დასუფთავება და გარემოს დაცვა	1 487,3	2 240,0	1 400,0	1 500,0	1 500,0	1 500,0
04 00	განათლება	4 132,1	3 613,1	2 450,0	2 460,0	2 460,0	2 460,0
05 00	კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობა და სპორტი	1 402,2	1 457,0	1 387,0	1 425,0	1 425,0	1 425,0
06 00	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	1 115,4	1 228,2	928,0	940,0	940,0	940,0

ბიუჯეტის ბალანსი

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის ბალანსი 2018 –2023 წლებში

ათას ლარში

დასახელება	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის გეგმა	2021 წლის გეგმა	2022 წლის პროგნოზი	2023 წლის პროგნოზი	2024 წლის პროგნოზი
I. შემოსავლები	17 878,2	17 931,0	10 900,0	11 770,0	12 493,0	13 318,0
გადასახადები	10 075,6	8 965,4	10 089,1	10 748,2	11 451,2	12 276,9
გრანტები	6 863,8	8 188,6	160,0	160,0	160,0	160,0
სხვა შემოსავლები	938,8	777,0	650,9	861,8	881,8	881,1
II. ხარჯები	8 922,0	11 292,1	9 890,0	9 956,0	9 956,0	9 956,0
შრომის ანაზღაურება	547,1	1 955,0	2 113,0	2 113,0	2 113,0	2 113,0
საქონელი და მომსახურება	1 590,1	1 715,6	1 479,0	1 375,0	1 375,0	1 375,0
პროცენტი	29,1	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0
სუბსიდიები	5 590,9	6 237,0	5 265,0	5 425,0	5 425,0	5 425,0
გრანტები	5,8	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
სოციალური უზრუნველყოფა	872,2	1 012,6	732,0	732,0	732,0	732,0
სხვა ხარჯები	286,8	321,9	251,0	261,0	261,0	261,0
III. საოპერაციო სალდო	8 956,2	6 638,9	1 010,0	1 814,0	2 537,0	3 362,0
IV. არაფინანსური აქტივების ცვლილება	8 956,8	8 811,0	950,0	1 680,0	2 403,0	3 228,0
ზრდა	9 376,0	8 911,0	1 250,0	1 780,0	2 503,0	3 328,0
კლება	419,2	100,0	300,0	100,0	100,0	100,0
V. მთლიანი სალდო	- 0,6	- 2 172,1	60,0	134,0	134,0	134,0
VI. ფინანსური აქტივების ცვლილება	773,7	- 2 232,1	-	74,0	74,0	74,0
ზრდა	773,7	-	-	-	-	-
ვალუტა და დეპოზიტები	773,7	-	-	-	-	-
კლება	-	2 232,1	-	74,0	74,0	74,0
ვალუტა და დეპოზიტები	-	2 232,1	-	74,0	74,0	74,0
VII. ვალდებულებების ცვლილება	-	- 60,0	- 60,0	- 60,0	- 60,0	- 60,0
კლება	-	60,0	60,0	60,0	60,0	60,0
საგარეო	-	60,0	60,0	-	-	-
სესხები	-	60,0	60,0	-	-	-
VIII. ბალანსი	-	0,0	-	-	-	-

2018-2019 წლების ბიუჯეტების მიმოხილვა

2019 წელს თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობებმა შეადგინა 22114.9 ათასი ლარი, მათ შორის გადასახადებმა 10075.6 ათასი ლარი, გრანტებმა 6863.8 ათასი ლარი, სხვა შემოსავლებმა 938.8 ათასი ლარი, არაფინანსური აქტივების კლებამ 419.2 ათასი ლარი. 2018 წლის ბოლოს დაგროვილი ნაშთი შეადგენს 3817.5 ათას ლარს.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტის 2019 წლის გადასახდელების საგასავლო ნაწილი დაფინანსებულია – 19883.0 ათასი ლარით

მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტის 2019 წლის გადასახდელების საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა დაფინანსებულია – -2972.3 ათასი ლარით. მათ შორის წინა წლებში წარმოქმნილი ვალდებულებების დაფარვის და სასამართლო გადანაცვებების აღსრულების ფინანსური უზრუნველყოფა დაფინანსებულია 46.0 ათასი ლარით (საფეხბურთო კლუბ „საპოვნელას“ ყოფილი ფეხბურთელების და ადმინისტრაციის სახელფასო დავალიანებები).

თავდაცვის ხარჯები დაფინანსებულია – 123.0 ათასი ლარით.

ეკონომიკური საქმიანობა დაფინანსებულია - 5167.8 ათასი ლარით.

გარემოს დაცვა (თერჯოლის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური) დაფინანსებულია –1487.3 ათასი ლარით.

საბინაო კომუნალური მეურნეობა დაფინანსებულია – 3482.9 ათასი ლარით: კომუნალური მეურნეობის განვითარება – 1078.4 ათასი ლარით. წყლის სისტემის რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია დაფინანსებულია – 2200.1 ათასი ლარით. გარე განათება დაფინანსებულია – 204.4 ათასი ლარით.

ჯანმრთელობის დაცვა დაფინანსებულია – 241.1 ათასი ლარით . საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება დაფინანსებულია – 94.8 ათასი ლარით. ამბულატორიები დაფინანსებულია – 146.3 ათასი ლარით.

დასვენება, კულტურა და რელიგია დაფინანსებულია – 1402.2 ათასი ლარით მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში დაფინანსებულია –474.2 ათასი ლარით. სპორტული ღონისძიების ხარჯი - 15.6 ათასი ლარით. სპორტული სკოლა და სპორტულ გამაჯანსაღებელი მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსებულია -448.6 ათასი ლარით.

მომსახურება კულტურის სფეროში დაფინანსებულია – 823.5 ათასი ლარით. მ/შორის: სახელოვნებო სკოლები (სამუსიკო და სამხატვრო) დაფინანსებულია - 193.6 ათასი ლარით. ბიბლიოთეკები დაფინანსებულია – 101.6 ათასი ლარით. კულტურის სახლი დაფინანსებულია – 269.1 ათასი ლარით, მუზეუმები დაფინანსებულია – 63.9 ათასი ლარით. თერჯოლის სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის განვითარების მუნიციპალური ცენტრი 195.3 ათასი ლარით. საგამომცემლო საქმიანობის ხარჯი დაფინანსებულია – 48.3 ათასი ლარით.

რელიგიური და სხვა სახის საზოგადოებრივი საქმიანობა დაფინანსებულია – 56.2 ათასი ლარით. ახალგაზრდული ღონისძიებები დაფინანსებულია – 26.3 ათასი ლარით. რელიგიური საქმიანობა დაფინანსებულია – 29.9 ათასი ლარით.

განათლების ხარჯი დაფინანსებულია – 4132.1 ათასი ლარით.

სკოლამდელი აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსებულია – 86.8 ათასი ლარით. სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების ხარჯები დაფინანსებულია – 2340.2 ათასი ლარით.

სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების რეაბილიტაცია დაფინანსებულია 207.1 ათასი ლარი.

სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა განათლების სფეროში დაფინანსებულია - 1498.0 ათასი ლარით: მოსწავლე ახალგაზრდობის მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსებულია - 205.0 ათასი ლარით. ხოლო ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებები დაფინანსებულია 1293.0 ათასი ლარით.

სოციალური დაცვა დაფინანსებულია – 874.3 ათასი ლარით.

კრედიტორული დავალიანება 2019 წლის ბოლოს შეადგენდა -119,2 ათას ლარს, ხოლო დებიტორული დავალიანება -10,0 ათას ლარს. ასევე გრძელვადიანი ვალდებულება ვალდებულება არის 462.9 ათასი ლარი.

მერიის სარეზერვო ფონდი წლიური გეგმით გათვალისწინებული იყო -50.0 ათასი ლარი, ხოლო ფაქტიურად გახარჯულია - 47.6 ათასი ლარი.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტში საქართველოს მთავრობის N1213, N1394, N2712, N2367 და N986 განკარგულებებით, სტიქიით მიყენებული ზარალის სალიკვიდაციოდ მიღებული დაფინანსებიდან შესრულებულია 962.5 ათასი ლარის სამუშაოები.

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების რეაბილიტაციისათვის 2018 წელს გამოყოფილ დაფინანსებიდან შესრულებულია 201.8 ათასი ლარის სამუშაოები.

საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 18 იანვრის №136 განკარგულებით თერჯოლის მუნიციპალიტეტისათვის „საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან“ გამოყოფილი დაფინანსებიდან 2019 წელს შესრულდა 1490.8 ათასი ლარის სამუშაოები. სოფ. ჩხარი-ძვერის დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაციაზე შესრულდა -192.3 ათასი ლარის სამუშაოები, ჭოგნარი-კვახჭირის დამაკავშირებელი საავტომობილო გზის რეაბილიტაციაზე შესრულდა -300.7 ათასი ლარის სამუშაოები, სოფ. სიქთარვაში სასმელი წყლის მაგისტრალის მოწყობაზე შესრულდა -306.3 ათასი ლარის სამუშაოები, სოფელ ბარდუბანში სასმელი წყლის სისტემის მოწყობაზე შესრულებულია 475.2 ათ. ლარის სამუშაოები. სოფელ გოგნში საბავშვო ბაღის მშენებლობა დაფინანსებულია - 185.5 ათასი ლარით.

საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 31 დეკემბრის №2577 განკარგულებით თერჯოლის მუნიციპალიტეტს „საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან“ 2019 წელში გამოყოფილი აქვს დაფინანსება -4611.7 ათასი ლარი. აქედან: სოფ. ჩხარი-ძვერის დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაციაზე სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -200.7 ათასი ლარი. თერჯოლა-ახალთერჯოლა-ჩხარის დამაკავშირებელი საავტომობილო გზის რეაბილიტაციაზე სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -460.2 ათასი ლარი. გოდოვანი-ნაგარევი-ბროლისქედის დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაციაზე სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -635.9 ათასი ლარი. სოფელ ბარდუბანში სასმელი წყლის სისტემის მოწყობაზე სამუშაოები დასრულებულია და დაფინანსებულია -1141.0 ათასი ლარით. სოფელ ძვერის ცენტრის კეთილმოწყობაზე სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -457.0 ათასი ლარი. სასწრაფო-სამედიცინო დახმარების ცენტრის შენობის მშენებლობაზე სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -220.9 ათასი ლარი. სოფელ ქვედა სიმონეთში საავტომობილო გზის რეაბილიტაციაზე სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -509.0 ათასი ლარი. სოფ. ნახშირღელეში ნიკოლაძეების უბანში საავტომობილო გზის რეაბილიტაციაზე სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -400.0 ათასი ლარი. სოფელ ვარდიგორა-ჯგილათის დამაკავშირებელი საავტომობილო გზის რეაბილიტაციაზე სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -444.2 ათ. ლარი. სოფელ ძვერის ცენტრის კეთილმოწყობის მე-2 ეტაპზე სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -133.0 ათასი ლარი.

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციისათვის 2019 წელს გამოყოფილი იყო -530.0 ათასი ლარი, სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -530.0 ათასი ლარი.

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამებზე საანგარიშო წელს გამოყოფილია -690.0 ათასი ლარი, და ათვისებულია -671.7 ათასი ლარი.

სოფლის ამბულატორიების რემონტზე გამოყოფილია -129.6 ათასი ლარი. სამუშაოები დასრულებულია და ანაზღაურებულია -129.0 ათასი ლარი.

ადგილობრივი შემოსავლებიდან არაფინანსური აქტივების ზრდა გათვალისწინებული იყო - 1691.0 ათასი ლარით; კერძოდ: პროექტირება/ ექსპერტიზაზე გამოყოფილი იყო -329.0 ათასი ლარი და ფაქტიურად ანაზღაურებულია -218.4 ათასი ლარი. ინფრასტრუქტურული პროექტების თანადაფინანსებაზე გამოყოფილი იყო -1027.6 ათასი ლარი და ფაქტიურად ანაზღაურებულია -577.6 ათასი ლარი. ადგილობრივი ინფრასტრუქტურული პროექტებისათვის გამოყოფილი იყო -242.9 ათასი ლარი და ფაქტიურად ანაზღაურებულია -242.6 ათასი ლარი. სხვა არაფინანსური აქტივების ზრდაზე გამოყოფილი იყო -91.5 ათასი ლარი და ფაქტიურად ანაზღაურებულია -64.0 ათასი ლარი.

საბიუჯეტო სახსრების გარდა ა(ა)იპების საკუთარი ხარჯების გეგმა განსაზღვრული იყო 56.5 ათასი ლარი. ხოლო ფაქტიურად გახარჯულია 48.4 ათასი ლარი. თერჯოლის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახურის მიერ გახარჯულია 27.3 ათასი ლარი. მოსწავლე ახალგაზრდობის მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალური ცენტრის მიერ გახარჯულია 2.0 ათასი ლარი. სახელოვნებო სკოლების მიერ გახარჯულია 9.6 ათასი ლარი და საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მუნიციპალური ცენტრის მიერ გახარჯულია 9.5 ათასი ლარი.

2020 წელს თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის შემოსულობების გეგმა შეადგენს 20263.1 ათას ლარს, მათ შორის გადასახადები 8965.4 ათასი ლარი, გრანტები 8188.6 ათასი ლარი, სხვა შემოსავლები 777.0 ათასი ლარი, არაფინანსური აქტივების კლება 100.0 ათასი ლარი. 2019 წლის ბოლოს დაგროვილი ნაშთი შეადგენდა 2232.1 ათას ლარს.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტის 2020 წლის გადასახდელების საგასავლო ნაწილი დაფინანსება – 20263.1 ათასი ლარით.

მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი ბიუჯეტის 2020 წლის გადასახდელების საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება აღმასრულებელი და წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის უზრუნველყოფა დაფინანსდება -3051,2 ათასი ლარით.

თავდაცვის ხარჯები დაფინანსდება – 120.0 ათასი ლარით.

ეკონომიკური საქმიანობა დაფინანსდება - 4703.2 ათასი ლარით.

გარემოს დაცვა (თერჯოლის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური) დაფინანსდება –2240.0 ათასი ლარით.

საბინაო კომუნალური მეურნეობა დაფინანსდება – 3850.4 ათასი ლარით: კომუნალური მეურნეობის განვითარება – 1342.6 ათასი ლარით. წყლის სისტემის რეაბილიტაცია და ექსპლუატაცია დაფინანსდება – 1039.5 ათასი ლარით. გარე განათება დაფინანსდება – 275.0 ათასი ლარით. სხვა არაკლასიფიცირებული სამუშაოები დაფინანსდება 1193.3 ათასი ლარით. სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა დაფინანსდება 718.3 ათასი ლარით. საპროექტო დოკუმენტაციისა და საექსპერტო მომსახურების შესყიდვა

და საპროექტო დოკუმენტაციისა და სამშენებლო სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობის მომსახურება დაფინანსდება 475.0 ათასი ლარით.

ჯანმრთელობის დაცვა დაფინანსდება - 116.6 ათასი ლარით. საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება დაფინანსდება - 116.0 ათასი ლარით. ამბულატორიები დაფინანსდება - 0.6 ათასი ლარით.

დასვენება, კულტურა და რელიგია დაფინანსდება - 1457.0 ათასი ლარით:

მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში დაფინანსდება - 475.0 ათასი ლარით. სპორტული ღონისძიების ხარჯი - 30.0 ათასი ლარით. სპორტული სკოლა და სპორტულ გამაჯანსაღებელი მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსდება -445.0 ათასი ლარით.

მომსახურება კულტურის სფეროში დაფინანსდება - 842.0 ათასი ლარით. მ/შორის: სახელოვნებო სკოლები (სამუსიკო და სამხატვრო) დაფინანსდება - 210.0 ათასი ლარით. ბიბლიოთეკები დაფინანსდება -120.0 ათასი ლარით. კულტურის სახლი დაფინანსდება - 284.0 ათასი ლარით, მუზეუმები დაფინანსდება - 65.0 ათასი ლარით. თერჯოლის სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის განვითარების მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსდება 163.0 ათასი ლარით. საგამომცემლო საქმიანობის ხარჯი დაფინანსდება - 55.0 ათასი ლარით.

რელიგიური და სხვა სახის საზოგადოებრივი საქმიანობა დაფინანსდება - 55.0 ათასი ლარით. ახალგაზრდული ღონისძიებები დაფინანსდება - 30.0 ათასი ლარით. რელიგიური საქმიანობა დაფინანსდება - 55.0 ათასი ლარით.

განათლების ხარჯი დაფინანსდება - 3613.1 ათასი ლარით.

სკოლამდელი აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსდება - 90.0 ათასი ლარით. სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების ხარჯები დაფინანსდება - 2170.0 ათასი ლარით.

სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების რეაბილიტაცია დაფინანსდება 6.1 ათასი ლარით.

სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა განათლების სფეროში დაფინანსდება - 1347.0 ათასი ლარით: მოსწავლე ახალგაზრდობის მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსდება - 204.0 ათასი ლარით. ხოლო ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებები დაფინანსდება 1142.9 ათასი ლარით.

სოციალური დაცვა დაფინანსდება - 876.0 ათასი ლარით.

2020 წლის ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდი წლიური გეგმით გათვალისწინებულია -50.0 ათასი ლარი და გახარჯულია 23.7 ათასი ლარი.

კრედიტორული დავალიანება არის 0,0 ათასი ლარი, ხოლო დებიტორული დავალიანება -10.0 ათასი ლარი. ასევე გრძელვადიანი ვალდებულება არის - 404.9 ათასი ლარი.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტში საქართველოს მთავრობის N1213, N1394, N2712, N2367, N986 და N593 განკარგულებებით, სტიქიით მიყენებული ზარალის სალიკვიდაციოდ მიღებული დაფინანსებიდან 2020 წელს დაიხარჯება 1144.4 ათასი ლარი. რომლიდანაც უკვე გახარჯულია 564.7 ათასი ლარი.

საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 18 დეკემბრის №2630 განკარგულებით თერჯოლის მუნიციპალიტეტისათვის „საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი

პროექტების ფონდიდან“ 2020 წელში გამოყოფილი აქვს დაფინანსება -4606.9 ათასი ლარი. მათ შორის: სოფელ ქვედა სიმონეთში საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 444.2 ათასი ლარით. სოფ. ნახშირღელეში ნიკოლაძეების უბანში საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 150.1 ათასი ლარით, ხოლო უკვე შესრულებულია 134.2 ათასი ლარის სამუშაოები. სოფ. ვარდიგორა-ჯილათის დამაკავშირებელი საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 596.1 ათასი ლარით. ხოლო უკვე შესრულებულია 549.7 ათასი ლარი. სოფელ ალისუბანი-სკანდის დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 300.0 ათასი ლარით; და შესრულებულია 300.0 ათასი ლარის სამუშაოები. ქ.თერჯოლაში გოფანდის ეკლესიასთან მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 300.0 ათასი ლარით; სოფ. რუფოთი-ჩხარის დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 450.0 ათასი ლარით; ხოლო უკვე შესრულებულია 328.5 ათასი ლარის სამუშაოები. სოფ. ნახშირღელეში ხუჯაძეები-ჩუბინიძეების უბანთან დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 320.0 ათასი ლარით, და დაფინანსებულია 300.0 ათასი ლარით. ქალაქ თერჯოლის ცენტრის კეთილმოწყობა დაფინანსება 982.8 ათასი ლარი, ხოლო უკვე დაფინანსებულია 20.0 ათასი ლარით. სოფელ ზედა სიმონეთის სასმელი წყლის სისტემის რეაბილიტაცია დაფინანსება 820.0 ათასი ლარი, ხოლო უკვე შესრულებულია 132.4 ათასი ლარის სამუშაოები. სიქთარვა-ჩხარი ენრის დამაკავშირებელი საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 95,0 ათასი ლარით. სოფ. თუშში ცენტრალური გზიდან წმ. სამების ეკლესიამდე მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 90,0 ათასი ლარით. ქ.თერჯოლაში ვაჟა-ფშაველას მე-3 ჩიხში საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 73,8 ათასი ლარით.

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციისათვის 2020 წელს გამოყოფილია 724.0 ათასი ლარი და უკვე შესრულებულია 240.2 ათასი ლარის სამუშაოები.

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამებზე მიმდინარე წელს გამოყოფილია 690.0 ათასი ლარი, ხოლო უკვე გახარჯულია 502.5 ათასი ლარი.

2020 წლის ბიუჯეტის 9 თვის შესრულების ინფორმაცია

„ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონისა და „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ შესაბამისად, თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2019 წლის ბიუჯეტი დამტკიცებულია მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ, 2019 წლის 30 დეკემბრის N27 დადგენილებით 12413.2 ათასი ლარის ოდენობით.

2020 წლის 1 იანვრისათვის ნაშთი შეადგენდა 2232.1 ათას ლარს. მათ შორის: ადგილობრივი შემოსავლები 1895.9 ათას ლარს და ცენტრალური ბიუჯეტიდან გრანტების (კაპიტალური ტრანსფერის) სახით მიღებული შემოსავალი 336.2 ათას ლარს.

2020 წლის 9 თვეში ბიუჯეტის ცვლილება 7-ჯერ განხორციელდა და ბიუჯეტის მოცულობა განისაზღვრა 20263.1 ათასი ლარით.

დასახელება	2020 წლის გეგმა				2020 წლის იანვარ-სექტემბერი		
	2019 წლის ფაქტი	სულ	მათ შორის		სულ	მათ შორის	
			საკუთარი შემოსავლები	სახელმწიფო ბიუჯეტის ფონდები		საკუთარი შემოსავლები	სახელმწიფო ბიუჯეტის ფონდები
I. შემოსავლები	17 878,2	17 931,0	10 442,4	7 488,6	11 600,0	7 533,1	4 066,9
გადასახადები	10 075,6	8 965,4	8 965,4	-	6 943,7	6 943,7	-
გრანტები	6 863,8	8 188,6	700,0	7 488,6	4 066,9	-	4 066,9
სხვა შემოსავლები	938,8	777,0	777,0	-	589,4	589,4	-
II. ხარჯები	10 478,0	11 292,1	10 658,5	633,6	7 469,3	7 108,7	360,6
შრომის ანაზღაურება	2 034,1	1 955,0	1 865,0	90,0	1 414,1	1 333,0	81,1
საქონელი და მომსახურება	1 659,1	1 715,6	1 302,0	413,6	1 007,6	792,0	215,6
პროცენტი	29,1	40,0	40,0	-	18,2	18,2	-
სუბსიდიები	5 590,9	6 237,0	6 168,0	69,0	4 102,0	4 038,1	63,9
გრანტები	5,8	10,0	10,0	-	9,7	9,7	-
სოციალური უზრუნველყოფა	872,2	1 012,6	1 011,6	1,0	774,7	774,7	-
სხვა ხარჯები	286,8	321,9	261,9	60,0	143,0	143,0	-
III. საოპერაციო სალდო	7 400,2	6 638,9	- 216,1	6 855,0	4 130,7	424,4	3 706,3
IV. არაფინანსური აქტივების ცვლილება	8 956,8	8 811,0	1 619,8	7 191,2	3 832,3	287,7	3 544,6
ზრდა	9 376,0	8 911,0	1 719,8	7 191,2	4 013,7	469,1	3 544,6
კლება	419,2	100,0	100,0	-	181,4	181,4	-
V. მთლიანი სალდო	- 1 556,6	- 2 172,1	- 1 835,9	- 336,2	298,4	136,7	161,7
VI. ფინანსური აქტივების ცვლილება	- 1 585,6	- 2 232,1	- 1 895,9	- 336,2	269,4	107,7	161,7
კლება	1 585,6	2 232,1	1 895,9	336,2	- 269,4	- 107,7	- 161,7
ვალუტა და დეპოზიტები	1 585,6	2 232,1	1 895,9	336,2	- 269,4	- 107,7	- 161,7
VII. ვალდებულებების ცვლილება	- 29,0	- 60,0	- 60,0	-	- 29,0	- 29,0	-
კლება	-	60,0	60,0	-	29,0	29,0	-
საგარეო	-	60,0	60,0	-	29,0	29,0	-
სესხები	-	60,0	60,0	-	29,0	29,0	-
VIII. ბალანსი	0,0	- 0,0	- 0,0	-	0,0	0,0	-

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2020 წლის ბიუჯეტის ცხრა თვის შემოსულობების ანალიზი

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2020 წლის ბიუჯეტის 9 თვის ფაქტიურმა შემოსავლებმა 14013.5 ათასი ლარი შეადგინა, რაც წლიური გეგმის (20263.1 ათასი ლარი) 69,1 %-ია.

მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის 9 თვის ფაქტიურ შემოსავლებში (14013.5 ათასი ლარი), საგადასახადო შემოსავლების ხვედრითი წილი 6943.7 ათას ლარს, ანუ 49,5%-ს შეადგენს. არასაგადასახადო (სხვა) შემოსავლების ხვედრითი წილი 589.4 ათას ლარს, ანუ 4,2 %-ს. გრანტების სახით მიღებული შემოსავლები 4066.9 ათას ლარს, ანუ 29,0%-ს. არაფინანსური აქტივების კლებიდან შემოსავლები დაფიქსირებულია 181.4 ათასი ლარით, რაც შეადგენს 1,2%-ს.

ფაქტიური შემოსავლების ანალიზიდან ჩანს, რომ 2020 წლის 9 თვეში მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში აკუმულირებული შემოსავლებიდან მნიშვნელოვანი ხვედრითი წილი 6943.7 ათას ლარი (49,5%) საგადასახადო შემოსავლებს უჭირავს. მათ შორის: ქონების გადასახადის სახით ჩარიცხულია 1644.4 ათასი ლარი და დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით 5299.3 ათასი ლარი. დელევირებული უფლებამოსილების განსახორციელებლად მიზნობრივი ტრანსფერის სახით ჩარიცხულია 327.0 ათასი ლარი, რაც წლიური გეგმიური მოცულობის (1193.6 ათასი ლარი) 27,3%-ია. სახელმწიფო ფონდებიდან ტრანსფერების სახით შემოსავლები ბიუჯეტში ჩარიცხულია 3739.9 ათასი ლარის ოდენობით. წლიური გეგმიური მაჩვენებელი ამ სახით გათვალისწინებულია 6995.0 ათასი ლარით.

თავის მხრივ, სახელმწიფო ფონდებიდან მისაღები ტრანსფერები მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში ინფრასტრუქტურის განვითარებისათვის განსაზღვრულია „რეგიონში განსახორციელებელ პროექტებზე“ 4605.0 ათასი ლარით, სოფლის მხარდაჭერის პროგრამებზე- 690.0 ათასი ლარი, სტიქიით მიყენებული ზარალის სალიკვიდაციოდ - 1000.0 ათასი ლარი და ფინანსურ დახმარებაზე-700.0 ათასი ლარი.

2020 წლის 9 თვეში ბიუჯეტში საკუთარი (საგადასახადო და არასაგადასახადო) შემოსავლები განსაზღვრული იყო 5940.1 ათასი ლარით, ფაქტიურმა მაჩვენებელმა 7714.5 ათასი ლარი შეადგინა, რაც 1774.4 ათასი ლარით აღემატება გეგმით გათვალისწინებულ მაჩვენებელს.

საკუთარ შემოსავლებში საგადასახადო შემოსავლების გეგმა შეადგენდა 5281.6 ათას ლარს, რომელიც ნაწილდება მიწის გადასახადზე (41.3 ათასი ლარი), დამატებული ღირებულების გადასახადზე (3750.0 ათასი ლარი) და ქონების გადასახადზე - 1531.6 ათასი ლარი.

9 თვეში არასაგადასახადო შემოსავლების გეგმა-დავალება მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტში გათვალისწინებული იყო 558.5 ათასი ლარით, შესრულებამ შეადგინა 589.4 ათასი ლარი, რაც 30.9 ათასი ლარით აღემატება დაგეგმილს.

არათფინანსური აქტივების კლებიდან შემოსავლები ჩარიცხულა 181.4 ათასი ლარი.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2020 წლის ბიუჯეტის 9 თვის შემოსავლების შესრულება გადასახადების ცალკეული სახეების მიხედვით ასეთია:

ა) საქ. სანარმოთა ქონება შესრულდა -106,0%-ით ჯერ (გეგმა -1490.0 ათასი ლარი, ფაქტი - 1579.1 ათასი ლარი)

ბ) ფიზიკურ პირთა ქონება ჩარიცხულია 0.3 ათასი ლარის ოდენობით.

გ) სასოფლო მიწაზე გადასახადი შესრულდა-102,2%-ით (გეგმა -18.0 ათასი ლარი, ფაქტი - 18.4 ათასი ლარი)

დ) არასასოფლო მიწაზე გადასახადი -102,5 %-ით (გეგმა-23.3 ათასი ლარი, ფაქტი - 23.9 ათასი ლარი).

ე) დამატებული ღირებულების გადასახადი -141,3%-ით (გეგმა 3750.0 ათასი ლარი, ფაქტი - 5299.3 ათასი ლარი).

ვ) დეპოზიტებზე და ანგარიშებზე დარიცხული პროცენტები შესრულდა-124,1%-ით,(გეგმა-82.0 ათ.ლარი,ფაქტი-101.8 ათასი ლარი)

ზ) მოსაკრებელი ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის-100,1 %-ით (გეგმა - 198.0 ათასი ლარი, ფაქტი - 198.2 ათასი ლარი).

თ) ჯარიმები, სანქციები, საურავები-101,0%-ით (გეგმა -127.0 ათასი ლარი, ფაქტი - 128.3 ათასი ლარი).

ი) სხვადასხვა არასაგადასახადო შემოსავლები - 106,3%-ით (გეგმა - 151.5 ათასი ლარი, ფაქტი -161.1 ათასი ლარი).

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2020 წლის ბიუჯეტის 9 თვის ფაქტიური შემოსულობები:

N	დასახელება	ფაქტიური მაჩვენებელი (ათასლარებში)	ხვედრითი წილი (%-ში)
1.	შემოსავლებისულ მათშორის:	11600.0	82,8
ა)	საგადასახადოშემოსავლები	6943.7	49,6
ბ)	გრანტები	4066.9	29,0
გ)	სხვაშემოსავლები	589.4	4,2
2.	არაფინანსურიაქტივებისკლება	181.4	1,2
3.	ნაშთი	2232.1	16,0
	სულშემოსულობები	14013.5	100,0

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2020 წლისბიუჯეტის ცხრა თვის გადასახდელების ანალიზი

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2020 წლის ბიუჯეტის ცხრა თვის გადასახდელების გეგმა შეადგენს 11512.0 ათას ლარს, ფაქტიურად მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტის საგასავლო ნაწილი დაფინანსებულია - 11512.0 ათასი ლარით, ანუ გეგმა შესრულებულია 100,0%-ით.

N	თერჯოლის მუნიციპალიტეტი	2020 წლის ცხრა თვის გეგმა	2020 წლის ცხრა თვის ფაქტი
	სულ	11512.0	11512.0
1	ხარჯები	7469.4	7469.4

1.1	შრომისანაზღაურება	1414.1	1414.1
1.2	საქონელიდამომსახურება	1007.6	1007.6
1.3	პროცენტი	18.2	18.2
1.4	სუბსიდიები	4102.0	4102.0
1.5	გრანტი	9.7	9.7
1.6	სოციალურიუმზრუნველყოფა	774.7	774.7
1.7	სხვახარჯი	143.0	143.0
2	არაფინანსურიექტივები	4013.7	4013.7
3	ვალდებულებები	29.0	29.0

მუნიციპალიტეტის 2020 წლის ბიუჯეტის ცხრა თვის გადასახდელები საერთო დანიშნულების სახელმწიფო მომსახურება დაფინანსებულია – 100,0 %-ით, ანუ -2020.8 ათასი ლარით (გეგმა- 2020.8 ათასი ლარი; ფაქტი -2020.8 ათასი ლარი).

თავდაცვის ხარჯები დაფინანსებულია – 86.3 ათასი ლარით (გეგმა -86.3 ათასი ლარი; ფაქტი – 86.3 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია 100,0 %-ით.

ეკონომიკური საქმიანობა დაფინანსებულია - 2863.1 ათასი ლარით (გეგმა -2863.1 ათასი ლარი, ფაქტი-2863.1 ათასი ლარი) გეგმა შესრულებულია - 100,0 %-ით.

გარემოს დაცვა (თერჯოლის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური) დაფინანსებულია –1366.8 ათასი ლარით (გეგმა – 1366.8 ათასი ლარი; ფაქტი – 1366.8 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია - 100,0%-ით.

საბინაო კომუნალური მეურნეობა დაფინანსებულია – 1167.5 ათასი ლარით (გეგმა – 1167.5 ათასი ლარი; ფაქტი -1167.5 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია - 100,0%-ით.

კომუნალური მეურნეობის განვითარება 128.5 ათასი ლარი (გეგმა 128.5 ათასი ლარი, ფაქტი 128.5 ათასი ლარი) გეგმა შესრულებულია -100,0 % ით.

წყალმომარაგება დაფინანსებულია – 208.2 ათასი ლარით (გეგმა - 208.2 ათასი ლარი; ფაქტი -208.2 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია -100,0 % ით.

გარე განათება დაფინანსებულია – 158.2 ათასი ლარით (გეგმა – 158.2 ათასი ლარი; ფაქტი – 158.2 ათასი ლარი).

სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა დაფინანსებულია -618.6 ათასი ლარით. (საპროექტო დოკუმენტაციისა და საექსპერტო მომსახურების შესყიდვა და საპროექტო დოკუმენტაციისა და სამშენებლო სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობის მომსახურება 116.1 ათასი ლარი და სოფლებში განსახორციელებელი პროექტები 502.5 ათასი ლარი).

ჯანმრთელობის დაცვა დაფინანსებულია –80.1 ათასი ლარით (გეგმა -80.1 ათასი ლარი; ფაქტი – 80.1 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია- 100,0 %-ით.

საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება დაფინანსებულია – 79.5 ათასი ლარით (გეგმა – 79.5 ათასი ლარი; ფაქტი -79.5 ათასი ლარი).

სხვა არაკლასიფიცირებული საქმიანობა დაფინანსებულია 0.6 ათასი ლარით.

დასვენება, კულტურა და რელიგია დაფინანსებულია – 1027.6 ათასი ლარით (გეგმა – 1027.6 ათასი ლარი; ფაქტი – 1027.6 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია - 100,0%-ით.

მომსახურება დასვენებისა და სპორტის სფეროში დაფინანსებულია – 327.2 ათასი ლარით (გეგმა – 327.2 ათასი ლარი; ფაქტი – 327.2 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია - 100,0 პროცენტით.

სპორტული სკოლა და სპორტულ გამაჯანსაღებელი მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსებულია 313.8 ათასი ლარით და სპორტული ღონისძიებები დაფინანსებულია 13.4 ათასი ლარით.

მომსახურეობა კულტურის სფეროში დაფინანსებულია – 610.8 ათასი ლარით (გეგმა – 610.8 ათასი ლარი; ფაქტი–610.8 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია - 100,0 %-ით. მ/შორის: თერჯოლის სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის განვითარების მუნიციპალური ცენტრი 116.8 ათასი ლარით. სახელოვნებო სკოლები (სამუსიკო და სამხატვრო) დაფინანსებულია - 152.5 ათასი ლარით. ბიბლიოთეკები დაფინანსებულია – 89.1 ათასი ლარით, კულტურის სახლი დაფინანსებულია – 206.0 ათასი ლარით, მუზეუმები დაფინანსებულია – 46.4 ათასი ლარით.

საგამომცემლო საქმიანობის ხარჯი დაფინანსებულია –41.1 ათასი ლარით.

რელიგიური და სხვა სახის საზოგადოებრივი საქმიანობა დაფინანსებულია – 48.5 ათასი ლარით (გეგმა – 48.5 ათასი ლარი; ფაქტი – 48.5 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია - 100,0 %-ით. ახალგაზრდული ღონისძიებები დაფინანსებულია – 28.5 ათასი ლარით. რელიგიური საქმიანობა დაფინანსებულია 20.0 ათასი ლარით.

განათლების ხარჯი დაფინანსებულია – 2113.2 ათასი ლარით (გეგმა – 2113.2 ათასი ლარი; ფაქტი - 2113.2 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია - 100,0 %-ით.

სკოლამდელი აღზრდა დაფინანსებულია 1510.5 ათასი ლარით, აქედან: სკოლამდელი აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსებულია – 64.9 ათასი ლარით. სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებების ხარჯები დაფინანსებულია – 1445.6 ათასი ლარით.

ზოგადი განათლება დაფინანსებულია -602.7 ათასი ლარით (გეგმა - 602.7 ათასი ლარი; ფაქტი – 602.7 ათასი ლარი) მოსწავლეა ხალგაზრდობის მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი დაფინანსებულია - 142.4 ათასი ლარით და ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებები დაფინანსებულია 460.3 ათასი ლარით.

სოციალური დაცვა დაფინანსებულია – 786.6 ათასი ლარით (გეგმა – 786.6 ათასი ლარი; ფაქტი - 786.6 ათასი ლარი). გეგმა შესრულებულია - 100,0%-ით.

2020 წლის ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდი წლიური გეგმით გათვალისწინებულია -50.0 ათასი ლარი და გახარჯულია 23.7 ათასი ლარი.

კრედიტორული დავალიანება არის 0,0 ათასი ლარი, ხოლო დებიტორული დავალიანება -10.0 ათასი ლარი. ასევე გრძელვადიანი ვალდებულება არის - 404.9 ათასი ლარი.

თერჯოლის მუნიციპალიტეტში საქართველოს მთავრობის N1213, N1394, N2712, N2367, N986 და N593 განკარგულებებით, სტიქიით მიყენებული ზარალის სალიკვიდაციოდ მიღებული დაფინანსებიდან 2020 წელს დაიხარჯება 1144.4 ათასი ლარი. რომლიდანაც უკვე გახარჯულია 564.7 ათასი ლარი.

საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 18 დეკემბრის №2630 განკარგულებით თერჯოლის მუნიციპალიტეტისათვის „საქართველოს რეგიონებში განსახორციელებელი პროექტების ფონდიდან“ 2020 წელში გამოყოფილი აქვს დაფინანსება -4606.9 ათასი ლარი. მათ შორის: სოფელ ქვედა სიმონეთში საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 444.2 ათასი ლარით. სოფ. ნახშირღელეში ნიკოლაძეების უბანში საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 150.1 ათასი ლარით, ხოლო უკვე შესრულებულია 134.2

ათასი ლარის სამუშაოები. სოფ. ვარდიგორა-ჯვილათის დამაკავშირებელი საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 596.1 ათასი ლარით. ხოლო უკვე შესრულებულია 549.7 ათასი ლარი. სოფელ ალისუბანი-სკანდის დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 300.0 ათასი ლარით; და შესრულებულია 300.0 ათასი ლარის სამუშაოები. ქ.თერჯოლაში გოფანდის ეკლესიასთან მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 300.0 ათასი ლარით; სოფ. რუფოთი-ჩხარის დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 450.0 ათასი ლარით; ხოლო უკვე შესრულებულია 328.5 ათასი ლარის სამუშაოები. სოფ. ნახშირღელეში ხუჯაძეები-ჩუბინიძეების უბანთან დამაკავშირებელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 320.0 ათასი ლარით, და დაფინანსებულია 300.0 ათასი ლარით. ქალაქ თერჯოლის ცენტრის კეთილმოწყობა დაფინანსდება 982.8 ათასი ლარი, ხოლო უკვე დაფინანსებულია 20.0 ათასი ლარით. სოფელ ზედა სიმონეთის სასმელი წყლის სისტემის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 820.0 ათასი ლარი, ხოლო უკვე შესრულებულია 132.4 ათასი ლარის სამუშაოები. სიქთარვა-ჩხარი ენრის დამაკავშირებელი საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 95,0 ათასი ლარით. სოფ. თუშში ცენტრალური გზიდან წმ. სამების ეკლესიამდე მისასვლელი გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 90,0 ათასი ლარით. ქ.თერჯოლაში ვაჟა-ფშაველას მე-3 ჩიხში საავტომობილო გზის რეაბილიტაცია დაფინანსდება 73,8 ათასი ლარით.

ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულების ინფრასტრუქტურის რეაბილიტაციისათვის 2020 წელს გამოყოფილია 724.0 ათასი ლარი და უკვე შესრულებულია 240.2 ათასი ლარის სამუშაოები.

სოფლის მხარდაჭერის პროგრამებზე მიმდინარე წელს გამოყოფილია 690.0 ათასი ლარი, ხოლო უკვე გახარჯულია 502.5 ათასი ლარი.

თავი III. თერჯოლის მუნიციპალიტეტის პრიორიტეტები და პროგრამები საშუალოვადიან პერიოდში

შესავალი

თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტის პროექტის, ასევე 2021-2024 წლების პრიორიტეტების დოკუმენტისა და ამ დანართის შემუშავება განხორციელდა საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2018 წლის 27 ივლისის ბრძანებით დამტკიცებული პროგრამული ბიუჯეტის შედგენის ახალი მეთოდოლოგიის შესაბამისად. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული მეთოდოლოგია, სხვა მეთოდურ მითითებებთან ერთად, განსაზღვრას საქართველოს სახელმწიფო, ავტონომური და ადგილობრივი თვითმმართველობების ბიუჯეტების შედგენის ფორმატს, ბიუჯეტის სტრუქტურას, დანართებს და ინფორმაციის ჩამონათვალს თუ რას უნდა მოიცავდეს წლიური ბიუჯეტის პროექტი და თანდართული დოკუმენტაცია.

2018 წელს დამტკიცებული ახალი მეთოდოლოგიით განსაზღვრული ფორმატი ბიუჯეტის შედგენა მუნიციპალიტეტებისათვის სავალდებულო ხდება 2019 წლიდან, 2021 წლის ბიუჯეტის მომზადებისთვის. შესაბამისად, თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ შემუშავდა და ახლებურად არის წარმოდგენილი 2021 წლის ბიუჯეტის ფორმატი, შეიცვალა პრიორიტეტების დოკუმენტის სტრუქტურა და შინაარსი. წარმოდგენილი პროგრამული ბიუჯეტის დანართიც სწორედ ახალი მეთოდოლოგიის მოთხოვნათა შესაბამისად არის შემუშავებული.

პროგრამულ დანართში, ბიუჯეტის პროექტისა და პრიორიტეტების დოკუმენტისაგან განსხვავებით, მოცემულია თერჯოლის მუნიციპალიტეტის 2021 წლის ბიუჯეტით განსახორციელებელი პროგრამების და ქვეპროგრამების მოსალოდნელი შედეგების შეფასების ინდიკატორები. მასში წარმოდგენილია ის პროგრამები და ქვეპროგრამები, რომელთა დაფინანსებასაც ითვალისწინებს 2020 წლის ბიუჯეტის პროექტი. პროგრამების (ქვეპროგრამების) აღწერა და ასიგნებების საპროგნოზო მოცულობები წარმოდგენილია მომავალ 3 წელზე, ხოლო მოსალოდნელი შედეგები და შედეგების შეფასების ინდიკატორები ხშირ შემთხვევებში მოიცავს მხოლოდ 2021 წელს (როგორც პილოტური პროექტი). შემდგომ წლებში, ისევე როგორც პროგრამების აღწერა და მიზანი, ასევე მოსალოდნელი შედეგებიც და შედეგების შეფასების ინდიკატორები კიდევ უფრო მეტად დაიხვეწება და წარმოდგენილი იქნება დასაგეგმი და სადაგეგმის შემდგომ 3 წელზე.

ინფრასტრუქტურის განვითარება

მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარებისათვის აუცილებელ პირობას წარმოადგენს მუნიციპალური ინფრასტრუქტურის შემდგომი გაუმჯობესება და აღნიშნული მიმართულება ბიუჯეტის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს. პრიორიტეტის ფარგლებში გაგრძელდება საგზაო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა რეაბილიტაცია, წყლის სისტემების, გარე განათების ქსელის განვითარება და მუნიციპალიტეტში სხვა აუცილებელი კეთილმოწყობის ღონისძიებების დაფინანსება. პრიორიტეტის ფარგლებში განხორციელდება როგორც ახალი ინფრასტრუქტურის მშენებლობა, ასევე, არსებული ინფრასტრუქტურის მოვლა-შენახვა და დაფინანსდება მის ექსპლოატაციასთან დაკავშირებული ხარჯები.

ათასი ლარი

პროგრამული კოდი	დასახელება	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის გეგმა	2021 წლის პროგნოზი	2022 წლის პროგნოზი	2023 წლის პროგნოზი	2024 წლის პროგნოზი
02 00	ინფრასტრუქტურის განვითარება	8 650,7	8 553,6	1 600,0	2 160,0	2 883,0	3 708,0
02 01	გზებისა და ხიდების, მიმდებარე ტერიტორიების მშენებლობის, რეკონსტრუქციისა და მოვლა შენახვის ხარჯი	4 496,1	4 703,2	350,0	700,0	900,0	1 400,0
02 02	წყლის სისტემის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია	2 200,1	1 039,5	220,0	120,0	120,0	120,0
02 03	გარე განათების ქსელის რეაბილიტაცია ექსპლოატაცია	204,4	275,0	300,0	300,0	300,0	300,0
02 04	კომუნალური მეურნეობის განვითარება	1 078,4	1 342,6	320,0	620,0	143,0	1 468,0
02 05	სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა	671,7	718,3	10,0	20,0	20,0	20,0

02 06	საპროექტო დოკუმენტაციისა და საექსპერტო მომსახურების შესყიდვა დასაპროექტო დოკუმენტაციისა და სამშენებლო სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობის მომსახურება	-	475,0	400,0	400,0	400,0	400,0
-------	---	---	-------	-------	-------	-------	-------

პროგრამის დასახელება	კოდი	გზებისა და ხიდების, მიმდებარე ტერიტორიების მშენებლობის, რეკონსტრუქციისა და მოვლა შენახვის ხარჯი	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	02 01		350.0	3000.0
პროგრამის განმახორციელებელი	სივრცითი მოწყობის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური.			
პროგრამის აღწერა	სავაო ინფრასტრუქტურის ექსპლოატაციის, მოვლა-შენახვის სამუშაოები თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ყოველწლიურად მიმდინარეობს. სამუშაოები მოიცავს ასფალტირებული ქუჩების დაზიანებული მონაკვეთების აღდგენა- რეაბილიტაციას (ე.წ. ორმული შეკეთება); არასფალტირებული ქუჩების გრუნტის საფარის მოსწორებისა და მოხრეშვა-მოშანდაკებას; სტიქიური მოვლენების პრევენციის მიზნით სამუშაოების ჩატარებას. სამუშაოები შესაძლებელია განხორციელდეს სავაო ინფრასტრუქტურის იმ მონაკვეთებზე, რომლებზეც წლის განმავლობაში გამოიკვეთება სამუშაოების შესრულების აუცილებლობა.			
მოსალოდნელი შედეგი	ქ. თერჯოლაში ასევე სოფლების დამაკავშირებელი გზებს ჩაუტარდა მიმდინარე შეკეთება (ორმული სამუშაოები, მოხრეშვა). შესრულებული სამუშაოები უსაფრთხოს გახდის ამ გზებზე გადაადგილებას. 2021 წელს რეაბილიტირებული გზებით ისარგებლებს ადგილობრივი ქალაქ თერჯოლის და სოფლების მოსახლეობა.			

პროგრამის დასახელება	კოდი	წყლის სისტემის მშენებლობა, რეაბილიტაცია და ექსპლოატაცია	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	02 02		220.0	360.0
პროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ - თერჯოლის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური ; სივრცითი მოწყობის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური.			
პროგრამის აღწერა	ქალაქ თერჯოლის გარდა 18 ადმინისტრაციულ ერთეულში ხორციელდება წლის სისტემის სარეაბილიტაციო სამუშაოები კერძოდ: არსებული წყლის სისტემის მაგისტრალის განმედა და დაზიანების აღმოფხვრა. რამდენიმე ადმინისტრაციულ ერთეულში შექმნილია წყლის ტუმბო და გენერატორი. ქვეპროგრამის ფარგლებში ხორციელდება და ფინანსდება შემდეგი ღონისძიებები: - მწყობრიდან გამოსული წყლის მილების შეკეთება და გამოცვლა; - ამორტიზებული და დაზიანებული ტუმბოების შეკეთება, ახლით ჩანაცვლება; - საჭიროების შესაბამისად წყლის ახალი ტუმბოების შექმნა. პროგრამის ფარგლებში დაფინანსდება 1 საშტატო ერთეული და 10 შტატგარეშე თანამშრომლის შრომის ანაზღაურების ხარჯები შინაარსის ტიპის მიხედვით წყლის სისტემების ექსპლოატაციის ქვეპროგრამა მიეკუთვნება მომსახურების მინორების ტიპის ქვეპროგრამას, პროგრამის ფარგლებში მომსახურება გაეწევა მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ მოსახლეობას. პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება არსებული სისტემის მოვლა შენახვა და დაფინანსდება მის ექსპლოატაციასთან დაკავშირებული ხარჯები.			
მოსალოდნელი შედეგი	მოსახლეობის უწყვეტი წყალმომარაგება. უწყვეტი წყალმომარაგებით მოსარგებლე ოჯახების ზრდა.			

პროგრამის დასახელება	კოდი	გარე განათების ქსელის რეაბილიტაცია ექსპლოატაცია	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	02 03		300.0	900.0
პროგრამის განმახორციელებელი	სივრცითი მონყობის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური. ა(ა)იპ - თერჯოლის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური ; საფინანსო-საბიუჯეტო სამსახური			
პროგრამის აღწერა	<p>ლამის პერიოდში მუნიციპალიტეტში უსაფრთხო გადაადგილებისთვის და კომფორტული გარემოს შექმნისთვის მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია გამართული გარე განათების ქსელის ფუნქციონირებას. მუნიციპალურ ბიუჯეტში წარმოდგენილი გარე განათების პროგრამის ფარგლებში სწორედ გარე განათების სისტემის განვითარებისა და ექსპლოატაციისათვის საჭირო ხარჯები ფინანსდება. დღეის მდგომარეობით მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გარე განათების ქსელი ფუნქციონირებს ქ. თერჯოლაში და 18 ადმინისტრაციულ ერთეულში (დასახლებულ პუნქტში), გარე განათების ქსელით მოცულია მუნიციპალიტეტის დასახლებული ტერიტორიის 40%. გარე განათების სისტემა მოიცავს 3322-ზე მეტ განათებისა და ელექტროგაყვანილობის ბოძს, 3492-ზე მეტ სანათ წერტილს, 57400 გრძივ მეტრზე მეტ სადენს და სხვა დამხმარე ინფრასტრუქტურას. პროგრამის ასიგნებების მნიშვნელოვანი ნაწილი (დაახლოებით 120,0 ათასი ლარი ყოველწლიურად) ხმარდება მოხმარებული ელექტროენერჯის ანაზღაურებას.</p> <p>პროგრამა შედგება 2 ქვეპროგრამისაგან. ესენია:</p> <ul style="list-style-type: none"> - გარე განათების ქსელის ექსპლოატაცია; რეაბილიტაციას - კაპიტალური დაბანდებები გარე განათების სფეროში. <p>გარე განათების პროგრამა შინაარსის ტიპის მიხედვით არის როგორც კაპიტალური/ინფრასტრუქტურული ხასიათის, ასევე - მომსახურების. კაპიტალური ნაწილი მოიცავს გარე განათების ქსელის გაფართოება-გაუმჯობესების ღონისძიებებს, ხოლო მომსახურების ნაწილი - გარე განათების არსებული ქსელის ექსპლოატაციას (მ.შ. მოხმარებული ელექტროენერჯის ხარჯის ანაზღაურებას). ხანგრძლივობის მიხედვით, ექსპლოატაციის ნაწილში პროგრამა არის მუდმივმოქმედი, ხოლო ინფრასტრუქტურულ ნაწილში - მრავალწლიანი.</p> <p>2020 წლის ბიუჯეტიდან ასიგნებები გამოყოფილია მხოლოდ გარე განათების ქსელის ექსპლოატაციის ქვეპროგრამაზე. ექსპლოატაციის ხარჯების დაფინანსება ხორციელდება მუნიციპალური ბიუჯეტის საკუთარი შემოსავლებიდან, ხოლო კაპიტალური დანახარჯები უმეტესწილად გაიწევა სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი კაპიტალური ტრანსფერით.</p>			
მოსალოდნელი შედეგი	გარე განათების სისტემის შეუფერხებელი ფუნქციონირება. შედეგად, მუნიციპალიტეტის ტერიტორიის ის ნაწილი, სადაც მონყობილია გარე განათება ქსელი განათებული იქნება სრულად. ფეხით-მოსიარულეთა და სატრანსპორტო მოძრაობის უსაფრთხო გადაადგილება დღე-ღამის ნებისმიერ დროს			

პროგრამის დასახელება	კოდი	კომუნალური მეურნეობის განვითარება	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	02 04		320.0	3231.0
პროგრამის განმახორციელებელი	სივრცითი მონყობის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური.			
პროგრამის აღწერა	<p>მუნიციპალიტეტის მთავარ ფუნქციას წარმოადგენს მუნიციპალიტეტის მთელი ტერიტორიის კეთილმოწყობა. ქვეპროგრამის ფარგლებში განხორციელდება საზოგადოებრივი ობიექტების კეთილმოწყობა, მრავალსართულიანი საცხოვრებელი სახლების ეზოებისა და შენობების სახურავების რეაბილიტაცია, მოვლა-შენახვა და დაფინანსდება მის ექსპლოატაციასთან დაკავშირებული ხარჯები.</p> <p>ამ ქვეპროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული არასაცხოვრებელი ადმინისტრაციული სხვადასხვა დანიშნულების შენობების სხვადასხვა სახის მიმდინარე სარემონტო სამუშაოები, რომლითაც თავიდან იქნება აცილებული შემდგომი დაზიანებები და დამატებითი საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვა.</p>			
მოსალოდნელი შედეგი	კეთილმოწყობილი ინფრასტრუქტურა. მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული შენობა-ნაგებობების გაუმჯობესება.			

პროგრამის დასახელება	კოდი	სოფლის მხარდაჭერის პროგრამა	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
			02 05	10,0
პროგრამის განმახორციელებელი	სივრცითი მოწყობის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური.			
პროგრამის აღწერა	სოფლების ცხოვრების დონის ამაღლებისა და სხვადასხვა საზოგადოებრივი პრობლემების მოგვარების მიზნით სოფლის მხარდაჭერის პროგრამის ფარგლებში, გამოყოფილი დაფინანსებიდან განხორციელდება მოსახლეობის მიერ არჩეული პროექტების დაფინანსება.			
მოსალოდნელი შედეგი	რეაბილიტირებული ინფრასტრუქტურა			

პროგრამის დასახელება	კოდი	საპროექტო დოკუმენტაციისა და საექსპორტო მომსახურების შესყიდვა დასაპროექტო დოკუმენტაციისა და სამშენებლო სამუშაოების ტექნიკური ზედამხედველობის მომსახურება	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
			02 06	400.0
პროგრამის განმახორციელებელი	სივრცითი მოწყობის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური.			
პროგრამის აღწერა	<p>ქვეპროგრამის ფარგლებში ხორციელდება მუნიციპალიტეტში მიმდინარე ინფრასტრუქტურული პროექტების საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შესყიდვა. ამასთან, იმ ხელშეკრულებებზე რომელთა ღირებულება არ აღემატება 50.0 ათას ლარს პროექტის შემდგენი ახორციელებს შესრულებული სამუშაოების ექსპერტიზას. ამ პროგრამის ფარგლებში ასევე ფინანსდება 50.0 ლარზე მეტი თანხის ინფრასტრუქტურული პროექტების ტექნიკური ზედამხედველობის (საექსპორტო მომსახურების) სამუშაოების შესყიდვა.</p> <p>პროგრამის მიზანია მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე განსახორციელებელი ინფრასტრუქტურული პროექტებისათვის დროულად და კვალიფიციურად მოხდეს საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციის შედგენა. ასევე, პროექტების განხორციელებისას ჩატარებული სამუშაოების ხარისხის უზრუნველყოფა მათზე მუდმივი ზედამხედველობის განხორციელების გზით.</p> <p>პროგრამის თანხების განკარგვა ხორციელდება რეგიონალურ დონეზე ჩატარებული კონსოლიდირებული ტენდერების საშუალებით.</p>			
მოსალოდნელი შედეგი	ინფრასტრუქტურული პროექტების განსახორციელებლად საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაცია დროულად და კვალიფიციურად მომზადდება; შესრულებული ინფრასტრუქტურული პროექტების მაღალი ხარისხი, ისე რომ იგი აკმაყოფილებდეს პროექტით განსაზღვრულ და ქვეყანაში მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილ სამშენებლო ნორმებს (სტანდერტებს).			

დასუფთავება და გარემოს დაცვა

პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება გარემოს დასუფთავება და ნარჩენების გატანა, მწვანე ნარგავების მოვლა-პატრონობა, განვითარება, კაპიტალური დაბანდებები დასუფთავების სფეროში, უპატრონო ცხოველების მოვლითი ღონისძიებები დაფინანსდება აღნიშნულთან დაკავშირებული ხარჯები, უზრუნველყოფილი იქნება მუნიციპალიტეტის დასუფთავება, ნარჩენების გატანა, მწვანე ნარგავების მოვლა-პატრონობა, უპატრონო ცხოველების მოვლითი ღონისძიებები. შესაბამისად ქვეპროგრამის ფარგლებში გათვალისწინებულია ქალაქის სანიტარული წესრიგის შენარჩუნება და გაუმჯობესება; ნარჩენების სრული იზოლირება მოსახლეობისა და გარემოსაგან; მუნიციპალიტეტის ყოველდღიური დაგვა-დასუფთავება და ნარჩენების გატანა; ქალაქის ტერიტორიის კეთილმოწყობითი და გამწვანებითი სამუშაოები. ერთწლიანი და მრავალწლიანი ნარგავების დარგვა, სკვერებში ბალახის გათიბვა ქალაქისა და მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე; მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული მანანალა ძაღლების თავშესაფარში გადაყვანა.

ათას ლარში

პროგრამული კოდი	დასახელება	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის გეგმა	2021 წლის პროგნოზი	2022 წლის პროგნოზი	2023 წლის პროგნოზი	2024 წლის პროგნოზი
03 00	დასუფთავება და გარემოს დაცვა	1 487,3	2 240,0	1 400,0	1 500,0	1 500,0	1 500,0
03 01	დასუფთავება და კეთილმოწყობა	1 487,3	2 240,0	1 400,0	1 500,0	1 500,0	1 500,0

პროგრამის დასახელება	კოდი	დასუფთავება და კეთილმოწყობა	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	03 01		1400,0	4500,0
პროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ -თერჯოლის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური ; სივრცითი მოწყობის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური.			
პროგრამის აღწერა	ქუჩების , მოედნების , სკვერების,შენობების საზოგადოებრივი ადგილების დარგვა-დასუფთავება,საყოფაცხოვრებო მყარი ნარჩენების შეგროვება, გაუნებელყოფა -განთავსების ადგილზე ტრანსპორტირება. ქუჩების, სკვერების და პარკების მოვლა- პატრონობა და გამწვანება, გარე განათების მოწყობა, მოვლა-პატრონობა და რეგულირება.სანიაღვრე არხების მოწყობა და სრულფასოვნად ფუნქციონირების უზრუნველყოფა, მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული შენობების დაცვა, მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული შენობა ნაგებობების მიმდინარე ტერიტორიის, ტროტუარების, კომუნიკაციების, საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწყობის, შეკეთების და ექსპლუატაციის უზრუნველყოფა,საუბნო გზების მოწყობა ინერტული მასალით, ბოგირების, ცხაურების მოწყობა, მოვლა-პატრონობა.წყლის მომარაგების/ ტექნიკური წყალი/ სისტემის შეკეთებითი და სარეაბილიტაციო სამუშაოების წარმოება-მშენებლობა, ზამთრის სეზონზე ქუჩების და ტროტუარების თოვლის საფარისაგან განმეხდა.			

მოსალოდნელი შედეგი	მუნიციპალიტეტის მოსახლეობისათვის სუფთა მონესრიგებული გარემო, მონესრიგებული დასუფთავებული ტერიტორია.ესტეტიკური ქალაქი,გარე განათების გამართული ქსელი
--------------------	---

განათლება

მომავალი თაობების აღზრდის მიმართულებით დანხებითი და ზოგადი განათლების გარდა მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება ასევე სკოლამდელ განათლებას, რაც თვითმმართველი ერთეულის საკუთარ უფლებამოსილებებს განეკუთვნება და შესაბამისად მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ პრიორიტეტს წარმოადგენს, რომლის ფარგლებში მომდევნო წლებში განხორციელდება საბავშვო ბაღების ფუნქციონირებისათვის საჭირო ხარჯების დაფინანსება, ინვენტარით უზრუნველყოფა.

ათას ლარში

პროგრამული კოდი	დასახელება	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის გეგმა	2021 წლის პროგნოზი	2022 წლის პროგნოზი	2023 წლის პროგნოზი	2024 წლის პროგნოზი
04 00	განათლება	4 132,1	3 613,1	2 450,0	2 460,0	2 460,0	2 460,0
04 01	სკოლამდელი დანესებულებების ფუნქციონირება	2 427,0	2 260,0	2 240,0	2 240,0	2 240,0	2 240,0
04 01 01	სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებების მართვა	86,8	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0
04 01 02	სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებები	2 340,2	2 170,0	2 150,0	2 150,0	2 150,0	2 150,0
04 02	სკოლამდელი დანესებულებების რეაბილიტაცია, მშენებლობა	207,1	6,1	10,0	10,0	10,0	10,0
04 03	საშუალო სკოლებში ინფრასტრუქტურის მოწყობა და მოსწავლეთა ტრანსპორტირება	1 293,0	1 143,0	10,0	10,0	10,0	10,0
04 04	სკოლისგარეშე განათლება	205,0	204,0	190,0	200,0	200,0	200,0

პროგრამის დასახელება	კოდი	სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებების მართვა	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	04 01 01		90.0	270.0
პროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ „თერჯოლის სკოლამდელი აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი,,			
პროგრამის აღწერა	საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მიხედვით აღრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების დანესებულებების შექმნა და მათი ფუნქციონირების უზრუნველყოფა მუნიციპალიტეტის საკუთარ (ექსკლუზიურ) უფლებამოსილებას წარმოადგენს. მუნიციპალიტეტი ვალდებულია უზრუნველყოს სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებების შეფერხებელი ფუნქციონირებისათვის საჭირო ფინანსების გამოყოფა და ყველა სხვა ღონისძიების გატარება. თერჯოლისმუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ ძირითდ პრიორიტეტს სწორედ მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ბავაბალის ასაკის ბავშვებისათვის სკოლამდელი აღზრდის დანესებულებების ხელმისაწვდომობა წარმოადგენს.			

მოსალოდნელი შედეგი	თერჯოლის მუნიციპალიტეტის სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებები სააღმზრდელო პროცესის წარმართვისათვის უზრუნველყოფილი იქნება შესაბამისი პირობებით, მათ შორის: სააღმზრდელო დაწესებულებებში დაცული იქნება სახელმწიფოს მიერ დადგენილი სტანდარტების უმეტესობა, დაცული იქნება სანიტარული და ჰიგიენური, კვების ორგანიზებისა და კვების რაციონის ნორმები; სააღმზრდელო დაწესებულებებში და ა(ა)იპ - სკოლამდელი საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო ცენტრში დასაქმებული აღმზრდელთა რაოდენობის და სააღმზრდელო პერსონალი უზრუნველყოფილი იქნება სამუშაო პირობებით.
--------------------	---

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებები	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	04 01 02		2150.0	6450.0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ „თერჯოლის სკოლამდელი აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი,,			
ქვეპროგრამის აღწერა	ა(ა)იპ „თერჯოლის სკოლამდელი აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი ,, მოიცავს ცენტრის 26 საბავშვო ბაგა-ბაღს სადაც ფუნქციონირებს 54 სააღმზრდელო ჯგუფი. საბავშვო ბაგა-ბაღში დაწყებით განათლებას იღებს 1200 აღზრდილი. პროგრამის ფარგლებში მუნიციპალიტეტი აფინანსებს ბაღების ფუნქციონირებასთან დაკავშირებულ ყველა ხარჯს, მათ შორის ბავშვების კვებას, მასწავლებელთა და აღმზრდელთა ხელფასებს და ბაღების სხვა მიმდინარე ხარჯებს სუბსიდიის მეხლით. ასევე განხორციელდება არსებული ბაღების შენობების რეაბილიტაცია. საბავშვო ბაგა-ბაღების დაფინანსება ხელს შეუწყობს სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა ინტელექტუალურ-ფიზიკურ განვითარებას, შემეცნებითი და შემოქმედებითი უნარების ფორმირებას.			
მოსალოდნელი შედეგი	პარმონიულად განვითარებული და დაწყებითი საფეხურის პირველი კლასისათვის მომზადებული ბავშვები			

პროგრამის დასახელება	კოდი	სკოლამდელი დაწესებულებების რეაბილიტაცია, მშენებლობა	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	04 02		10.0	30.0
პროგრამის განმახორციელებელი	სივრცითი მონყობის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური.			
პროგრამის აღწერა	პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტში არსებული ბაღების შენობების რეაბილიტაცია და ახალი ბაღების მშენებლობა. პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება წინა წლებში აღებული ვალდებულებების შესრულება.			
მოსალოდნელი შედეგი	რეაბილიტირებული საბავშვო ბაღები , მონესრიგებული ინფრასტრუქტურა			

პროგრამის დასახელება	კოდი	საშუალო სკოლებში ინფრასტრუქტურის მონყობა და მოსწავლეთა ტრანსპორტირება	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	04 03		10.0	30.0
პროგრამის განმახორციელებელი	სივრცითი მონყობის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური.			

პროგრამის აღწერა	ამ პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მდებარე ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების ინფრასტრუქტურის სარეაბილიტაციო სამუშაოები და მოსწავლეთა ტრანსპორტით უზრუნველყოფა. პროგრამის ფარგლებში განხორციელდება წინა წლებში აღებული ვალდებულებების შესრულება.
მოსალოდნელი შედეგი	მონესრიგებული ინფრასტრუქტურა და ტრანსპორტით უზრუნველყოფილი მოსწავლეები

პროგრამის დასახელება	კოდი	სკოლისგარეშე განათლება	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	04 04		190.0	600.0
პროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა) იპ თერჯოლის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სოციალური დაცვის, მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი			
პროგრამის აღწერა	ა(ა)იპ თერჯოლის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სოციალური დაცვის, მოქალაქეობრივი და ესთეტიკური აღზრდის მუნიციპალური ცენტრი, არის არაფორმალური სკოლისგარეშე საგანმანათლებლო დაწესებულება, რომელიც ემსახურება 6-21 წლამდე მოსწავლე-ახალგაზრდობას, რომლის ფუნქციონირების პრინციპია ნებაყოფლობითობა და ხელმისაწვდომობა, რაც სათანადო პირობების შესაბამისი სტრატეგიული, პერსპექტიული გეგმებით, პროგრამებით და ქვეპროგრამებით ხორციელდება, პროგრამული ბიუჯეტიდან გამომდინარე 2019-20 სასწავლო წელს „ცენტრში“ მუშაობდა 4 ქვეპროგრამა, რომელშიც გაერთიანებული იყო 26 კლუბი და წრე . სასწავლო წლის პროგრამული ბიუჯეტი დაგეგმილი და ორიენტირებული იყო „ცენტრში“ მოსწავლეთა ჩართულობის 20 % ზრდასა და მუშაობის ხარისხის კოეფიციენტის ამაღლებაზე. რასაც „ცენტრმა“ წარმატებით გაართვა თავი, მოსწავლეთა რაოდენობა- 828, სასწავლო-შემოქმედებით მუშაობაში ჩართულობა გაიზარდა 20%-ით. ეფასდა ხარისხის მაჩვენებელი, სასწავლო პროცესში შესაბამისი ინდიკატორებით ცალკეულ კლუბებსა და წრეებში, რაც აისახა პედაგოგიური საბჭოს სხდომაზე „ცენტრის“ მუშაობის შეფასებისას, რომელსაც საფუძვლად დაედო კოორდინატორთა, მენეჯერთა, მონიტორინგის ჯგუფის მიერ მომზადებული ანგარიშები, შეფასებები. მოსწავლეთა აქტიური, წარმატებული მუშაობა შესაბამისად აისახა სტატისტიკაშიც, წლის განმავლობაში მოსწავლეთა ცენტრში დიპლომებით, სიგელებით 185, ფასიანი საჩუქრებით(წიგნები) დაჯილდოვდა 48 მოსწავლე.			
მოსალოდნელი შედეგი	თერჯოლის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მცხოვრები, მოსწავლე-ახალგაზრდობის ცნობიერების ამაღლების ხელშეწყობა , მოსწავლეთათვის საინტერესო, სასწავლო-შემეცნებითი და გასართობი ატმოსფეროს შექმნა, პროგრამების, აქტივობების, ღონისძიებების განხორციელებაში მოსწავლეთა ჩართულობის გაზრდა, მათი უნარების, შემოქმედებითი ნიჭის , პოტენციალის რეალიზებისათვის სათანადო გარემოს შექმნა, ინციატივების, წამოწყებების მხარდაჭერა. საბაზისო ცოდნის მიწოდება და საზოგადოებაში ინტეგრირების, ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრების ხელშეწყობა.			

კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობა და სპორტი

მუნიციპალიტეტის ინფრასტრუქტურული და ეკონომიკური განვითარების პარალელურად აუცილებელია ხელი შეეწყოს კულტურული ტრადიციების დაცვას და ამ ტრადიციების ღირსეულ გაგრძელებას. ამასთანავე ერთ-ერთი პრიორიტეტი ახალგაზრდობის მრავალმხრივი (როგორც სულიერი, ისე ფიზიკური თვალსაზრისით) განვითარების ხელშეწყობა და მათში ცხოვრების ჯანსაღი წესის დამკვიდრება.

შესაბამისად, მუნიციპალიტეტი განაგრძობს კულტურული ღონისძიებების ფინანსურ მხარდაჭერას, წარმატებული სპორტსმენების ხელშეწყობას და შესაბამისი პირობების შექმნას რათა ნიჭიერმა ბავშვებმა და ახალგაზრდებმა შეძლონ მათი სპორტული

შესაძლებლობების გამოვლინება, ასევე ახალგაზრდებში ცხოვრების ჯანსაღი წესის ნახალისების მიზნით გასატარებელი ღონისძიებების ჩატარება.

ათას ლარში

პროგრამული კოდი	დასახელება	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის გეგმა	2021 წლის პროგნოზი	2022 წლის პროგნოზი	2023 წლის პროგნოზი	2024 წლის პროგნოზი
05 00	კულტურა, რელიგია, ახალგაზრდობა და სპორტი	1 402,2	1 457,0	1 387,0	1 425,0	1 425,0	1 425,0
05 01	სპორტის სფეროს განვითარება	474,2	475,0	450,0	470,0	470,0	470,0
05 01 01	სპორტული ღონისძიებები	15,6	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
05 01 02	სპორტული სკოლა	458,6	445,0	420,0	440,0	440,0	440,0
05 02	კულტურის სფეროს დაწესებულებების ხელშეწყობა	823,5	842,0	822,0	840,0	840,0	840,0
05 02 01	სახელწოდებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა	195,3	163,0	157,0	165,0	165,0	165,0
05 02 02	სახელწოდებო სკოლები	193,6	210,0	205,0	210,0	210,0	210,0
05 02 03	ბიბლიოთეკები	101,6	120,0	120,0	120,0	120,0	120,0
05 02 04	კულტურის სახლები	269,1	284,0	275,0	280,0	280,0	280,0
05 02 05	მუზეუმები	63,9	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0
05 03	ახალგაზრდული პროგრამების დაფინანსება	26,3	30,0	40,0	40,0	40,0	40,0
05 04	რელიგიური ორგანიზაციების ხელშეწყობა	29,9	55,0	20,0	20,0	20,0	20,0
05 05	საგამომცემლო საქმიანობა	48,3	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	სპორტული ღონისძიებები	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 01 01		30.0	90.0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი	განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახური			
ქვეპროგრამის აღწერა	ქვეპროგრამის ფარგლებში ხორციელდება: სხვადასხვა სახის სპორტული ღონისძიებების და აქტივობების ორგანიზება, მასში მონაწილე სპორტსმენებისა და ახალგაზრდების დაჯილდოება, წახალისება ფულადი და ფასიანი საჩუქრებით; ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზაცია; მოზარდების ჩართვა მასობრივი სპორტის სახეობებში; წარმატებული ახალგაზრდა და ვეტერანი სპორტსმენების დაჯილდოება			
მოსალოდნელი შედეგი	<ul style="list-style-type: none"> ახალგაზრდებში ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება. წარმატებულ სპორტსმენთა გამოვლენა. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ჩატარებულია სხვადასხვა სპორტული ღონისძიებები			

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	სპორტული სკოლა	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 01 02		420.0	1320.0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ „თერჯოლის სპორტული სკოლა და სპორტულ-გამაჯანსაღებელი მუნიციპალური ცენტრი,,			

ქვეპროგრამის აღწერა	სპორტული ცენტრი აერთიანებს 12 სპორტულ მიმართულებას, ესენია: ფეხბურთი (60 ბავშვი);სამბო(24 ბავშვი); ქართული ჭიდაობა (12 ბავშვი);თავისუფალი და ბერძნულ-რომაული ჭიდაობა (50 ბავშვი); ძიუდო(36ბავშვი);რაგბი (25 ბავშვი); ტანვარჯიში (36 ბავშვი);უშუ(12 ბავშვი);კინგბოქსი(17 ბავშვი); მაგიდის ჩოგბურთი (24 ბავშვი); კარატე (12 ბავშვი); ჭადრაკი (51 ბავშვი); კალათბურთი (15 ბავშვი). სულ ცენტრში სპორტის სახეობებს ეუფლება 350 ბავშვი, რომელთაც სამწვრთნელო პროცესი უტარდებათ კვირაში 3-ჯერ. სპორტულ ცენტრში დასაქმებულია ჯამში 69 ადამიანი, მათ შორის ტექნიკური და ადმინისტრაციული პერსონალი 46 და 23 მწვრთნელი. ცენტრის აღსაზრდელები პერიოდულად გადიან სპორტულ შეკრებებს, მონაწილეობას ლეგულობენ სპორტულ შეჯიბრებებში და ტურნირებში როგორც საქართველოს მასშტაბით ასევე საზღვარგარეთ.
მოსალოდნელი შედეგი	.სპორტული გუნდების შევსება ახალგაზრდა სპორტსმენებით; .აღსაზრდელოთა ჩართულობის ზრდა სპორტულ ცხოვრებაში; .სისტემატურად მოვარჯიშე და ჯანსაღი ცხოვრების წესით მცხოვრებ მოქალაქეთა რაოდენობის ზრდა; .სპორტსმენთა სპორტული მიღწევების ზრდა; .სხვადასხვა სპორტის სახეობებში ტალანტების გამოვლენა;

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 02 01		157.0	495.0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ „თერჯოლის სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის მუნიციპალური ცენტრი,,			
ქვეპროგრამის აღწერა	ქვეპროგრამის ფარგლებში ა(ა)იპ „თერჯოლის სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის მუნიციპალური ცენტრი,, ხელმძღვანელობს და კოორდინირებს უწევს ფილიალების საქმიანობას. მათი მიზნებისა და ამოცანების, ახალი სასწავლო მეთოდების დანერგვა განხორციელებას. ამ ქვეპროგრამით განხორციელდება სახელოვნებო სკოლების ფინანსური მხარდაჭერა, რათა მათ ქონდეთ შესაძლებლობა უზრუნველყონ შესაბამისი პირობების შექმნა. აქვე ფუნქციონირებს შემოქმედებითი წრეები, სადაც მოსწავლე ახალგაზრდობა ეუფლება შესაბამისი სამუსიკო და სამხატვრო განათლებას. აგრეთვე მუნიციპალიტეტის კულტურული ტრადიციების დაცვის მიზნით პროგრამის ფარგლებში გაგრძელდება სხვადასხვა კულტურული ობიექტების ფინანსური მხარდაჭერა სუბსიდიის მუხლით, ასევე განხორციელდება სხვადასხვა კულტურული ღონისძიებები, მათ შორის სადღესასწაულო ღონისძიებებში სხვადასხვა გასართობი და სანახაობრივი ღონისძიებები. ტურიზმის განვითარება. საბიბლიოთეკო დოკუმენტების შეგროვება, დაცვა, პოპულარიზაცია ადგილობრივი და უცხოელი მკითხველის მომსახურება. შემოქმედებითი კლუბების, სამოყვარულო თეატრების, ცეკვისა და სიმღერის ფოლკლორული ანსამბლების ხელშეწყობა და განვითარება. სამუზეუმი საქმიანობა და მუზეუმების ფონდების ბაზაზე სამეცნიერო საგანმანათლებლო მუშაობის წარმოება.			
მოსალოდნელი შედეგი	ფოლკლორული ანსამბლების სახელოვნებო დონის გაუმჯობესება. ტურისტების გაზრდილი რაოდენობა, გაზრდილი ქალაქის კულტურული აქტივობა			

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	სახელოვნებო სკოლები	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 02 02		205.0	630.0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ „თერჯოლის სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის მუნიციპალური ცენტრი,,			
ქვეპროგრამის აღწერა	ქვეპროგრამის ფარგლებში ფინანსდება „ვაჟა კუბლაშვილის სახელობის თერჯოლის სამუსიკო საგანმანათლებლო სკოლა „სადაც მუსიკალურ განათლებას იღებს 200 ბავშვი, სწავლის გადასახადი ერთ ბავშვზე შეადგენს 5 ლარს თვეში. ქვეპროგრამის ფარგლებში ფინანსდება „თერჯოლის სამხატვრო საგანმანათლებლო სკოლა,, სადაც სამხატვრო განათლებას იღებს 50 ბავშვი.			

მოსალოდნელი შედეგი	მოზარდთა მუსიკალური და სამხატვრო განათლების მიღება; ქვეყნის მოქალაქეების და მოქალაქეობის არმქონე პირების შვილებისთვის მუსიკალური და სამხატვრო განათლების მიღების შეუზღუდველობა
--------------------	--

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	ბიბლიოთეკები	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 02 03		120.0	360.0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ „თერჯოლის სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის მუნიციპალური ცენტრი,,			
ქვეპროგრამის აღწერა	<p>ქვეპროგრამის ფარგლებში მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან მთლიანად ფინანსდება ბიბლიოთეკის ხარჯები სუბსიდირების მუხლით. საჯარო ბიბლიოთეკა კოორდინაციას უწევს საბიბლიოთეკო, საინფორმაციო და ბიბლოგრაფიულ მომსახურებას, ბიბლიოთეკის მომხმარებელთა მოთხოვნების, ინტერესებისა და პროფესიული მოთხოვნების შესწავლასა და ანალიზს, მათი მომსახურებისათვის სათანადო პირობების შექმნასა და ინტერესების სრულად და ოპერატიულად დაკმაყოფილებას. საბიბლიოთეკო ფონდი შეადგენს 91305 წიგნს, ლირებულებით 215366 ლარი.</p> <p>ბიბლიოთეკაში შეიქმნას ისეთი ფიზიკური და ვირტუალური საჯარო სივრცე, რომელიც იქნება ხელმისაწვდომი და მისაღები ყველასთვის; ბიბლიოთეკარების მოტივაციისა და კვალიფიკაციის ამაღლება იმსათვის, რომ ისინი ჩამოყალიბდნენ საზოგადოებისთვის სანდო და კომპეტენტურ მრჩეველებად; უფასო საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების ხელმისაწვდომობის გაუმჯობესება; ახალი ციფრული და ელ. სერვისების გავრცელება საჯარო და სასოფლო ბიბლიოთეკებში.</p>			
მოსალოდნელი შედეგი	ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა ყველასთვის; საქართველოს კულტურის, რელიგიის და ეთნიკური მრავალფეროვნების შენარჩუნება; გონივრული ბალანსის დაცვა გლობალიზაციის და ეროვნულ თვითშობადობას შორის; უფასო ცოდნის, განათლებისა და ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა საზოგადოების ყველა წევრს, რაც სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ფაქტორია.			

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	კულტურის სახლები	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 02 04		275.0	840.0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ „თერჯოლის სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის მუნიციპალური ცენტრი,,			
ქვეპროგრამის აღწერა	<p>ქვეპროგრამის ფარგლებში თერჯოლის კულტურის ცენტრთან არსებული მუსიკალური და ქორეოგრაფიული ანსამბლების მეშვეობით განხორციელდება სხვადასხვა კულტურული აქტივობების ორგანიზება, მათ შორის ქალაქისა და ქვეყნის ღირსშესანიშნავი თარიღების აღნიშვნა. ქალაქის მოსახლეობისა თუ სტუმრებისათვის მრავალფეროვანი სანახაობის შეთავაზება. მნიშვნელოვანია კულტურის ცენტრში გაერთიანებული სამემსრულებლო კოლექტივების ხელშეწყობა-წახალისება (კომფორტული სამუშაო გარემოს შექმნა, კოსტუმირება, გასტროლი და სხვა მოტივაცია); სახელოვნებო დარგის სტუდენტებთან და ახალგაზრდებთან მჭიდრო შემოქმედებითი კონტაქტები. მათი შემოქმედების განვითარებისათვის კულტურის ცენტრის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შეთავაზება და მაქსიმალური მხარდაჭერა. ღვანლმოსილო მოქალაქეთა განვლილი გზის განზოგადება და დაფასება (იუბილეები, შეხვედრები, სოფლისადმი მიძღვნილი ღონისძიებები და ა.შ.</p> <p>მუნიციპალური ანსამბლების პოპულარიზაციის და განვითარების მიზნით დაგეგმილია გასტროლები ქვეყნის შიგნით და საზღვარგარეთ, ქართული კულტურის პოპულარიზაცია, შემოქმედებითი კოლექტივების არსებული სასცენო კოსტუმების განახლება.</p>			
მოსალოდნელი შედეგი	<ul style="list-style-type: none"> • მუსიკალურ და ქორეოგრაფიულ ფესტივალებში გამარჯვება • მუნიციპალიტეტის საზოგადოების კულტურული და სოციალური თვითშეგნების განვითარება. • ფოლკლორული ანსამბლების ესთეტიკური და სახელოვნებო ღონის გაუმჯობესება. 			

კოდი	მუზეუმები	დაფინანსება
------	-----------	-------------

ქვეპროგრამის დასახელება		2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 02 05		
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ „თერჯოლის სახელოვნებო განათლების კულტურისა და ტურიზმის მუნიციპალური ცენტრი,,		
ქვეპროგრამის აღწერა	ამ ქვეპროგრამაში გაერთიანებულია დავით კლდიაშვილის, შალვა და პეტრე ამირანაშვილების და ჩხარის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმები. მუზეუმები ანხორციელებენ სამეცნიერო კვლევით, კულტურულ-საგანმანათლებლო ღონისძიებებს, მუზეუმების ფონდების აღრიცხვას, სისტემატიზაციას და დაცვას		
მოსალოდნელი შედეგი	• მუზეუმებში ტურისტთა მაღალხარისხობრივი მომსახურება. სამუზეუმო ექსპონატების ზრდა, ტურისტთა რაოდენობის ზრდა		

პროგრამის დასახელება	კოდი	ახალგაზრდული პროგრამების დაფინანსება	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 03		40.0	120.0
პროგრამის განმახორციელებელი	განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახური			
პროგრამის აღწერა	პროგრამის ფარგლებში დაფინანსდება სხვადასხვა ღონისძიებები, რომლებიც ხელს შეუწყობს ახალგაზრდა თაობის მეტ ჩართულობას მუნიციპალიტეტის ყოველდღიურ საქმიანობასა და მის განვითარებაში. ქვეპროგრამის ფარგლებში ასევე დაფინანსდება მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ბავშვებისათვის საახალწლო კონცერტებზე ტრანსპორტირებისა და საჩუქრების ხარჯები.			
მოსალოდნელი შედეგი	ახალგაზრდებში ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება. ახალგაზრდებში პატრიოტული სულისკვეთების ამაღლება.			

პროგრამის დასახელება	კოდი	რელიგიური ორგანიზაციების ხელშეწყობა	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 04		20.0	60.0
პროგრამის განმახორციელებელი	განათლების, კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდულ საქმეთა სამსახური			
პროგრამის აღწერა	ქვეპროგრამის ფარგლებში განხორციელდება თერჯოლა-ტყიბულის ეპარქიის დაფინანსება.			
მოსალოდნელი შედეგი	რეაბილიტირებული ეკლესია მონასტრები. რელიგიის გავრცელება.			

პროგრამის დასახელება	კოდი	საგამომცემლო საქმიანობა	დაფინანსება
----------------------	------	-------------------------	-------------

			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	05 05		55.0	165.0
პროგრამის განმახორციელებელი	ადმინისტრაციული და შესყიდვების სამსახური ეკონომიკისა და ქონების მართვის სამსახური			
პროგრამის აღწერა	ქვეპროგრამის ფარგლებში განხორციელდება მუნიციპალიტეტში არსებული ერთადერთი გაზეთ „თერჯოლა“-ში მუნიციპალიტეტის თვითმმართველობის ორგანოების მიერ მიღებული სამართლებრივი აქტებისა და ინფორმაციების გამოქვეყნების, შექმნის დაფინანსება და მუნიციპალიტეტის მოსახლეობაში გავრცელება.			
მოსალოდნელი შედეგი	მუნიციპალიტეტში მიმდინარე მოვლენებისა და მიღებული გადაწყვეტილებების სწრაფი და მაღალხარისხობრივი გავრცელება მოსახლეობაში.			

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა

მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვის ხელშეწყობა და მათი სოციალური დაცვა მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ მთავარ პრიორიტეტს წარმოადგენს. მუნიციპალიტეტი არსებული რესურსების ფარგლებში განაგრძობს სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის სხვადასხვა დახმარებებით და შეღავათების უზრუნველყოფას. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი ტრანსფერის ფარგლებში განაგრძობს საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით სხვადასხვა ღონისძიებების განხორციელებას, რაც უზრუნველყოფს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის ჯანმრთელობის დაცვას სხვადასხვა გადამღები და ინფექციური დაავადებისაგან.

ათას ლარში

პროგრამული კოდი	დასახელება	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის გეგმა	2021 წლის პროგნოზი	2022 წლის პროგნოზი	2023 წლის პროგნოზი	2024 წლის პროგნოზი
06 00	ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა	1 115,4	1 228,2	928,0	940,0	940,0	940,0
06 01	ჯანმრთელობის დაცვა	241,1	116,6	108,0	120,0	120,0	120,0
06 01 01	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება	94,8	116,0	98,0	110,0	110,0	110,0
06 01 02	ჯანდაცვის ობიექტების რეაბილიტაცია	146,3	0,6	10,0	10,0	10,0	10,0
06 02	სოციალური პროგრამები	874,3	1 111,6	820,0	820,0	820,0	820,0
06 02 01	სოციალური დაცვა	874,3	1 111,6	820,0	820,0	820,0	820,0

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	საზოგადოებრივი ჯანდაცვის მომსახურება	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	06 01 01		98.0	330.0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი	ა(ა)იპ „თერჯოლის საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის მუნიციპალური ცენტრი,,			

ქვეპროგრამის აღწერა	<p>მუნიციპალიტეტის საზოგადოებრივი ჯანდაცვის სისტემის წინაშე მდგარი ამოცანების შესრულება არსებული რეალობებისადმი მიდგომების ახლებურად გააზრებას და რადიკალურ გარდაქმნებს ითხოვს. საზოგადოებრივი ჯანდაცვის პრობლემათა გადაჭრა მოსახლეობის მომსახურების მრავალფეროვნებაში, არსებულ პირობებთან ადაპტირებაში, ჯანმრთელობისათვის მოსალოდნელი საფრთხეებისა და რისკების თავიდან აცილებაში მდგომარეობს. თვითმმართველი ერთეულების უფლებამოსილებები საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის სფეროში არის: ა) საგანმანათლებლო, სააღმზრდელო და საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო დაწესებულებებში სანიტარიული და ჰიგიენური ნორმების დაცვის ზედამხედველობა; ბ) მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე დაავადებების გავრცელების პრევენციის მიზნით დერატიზაციის, დეზინსექციისა და დეზინფექციის ღონისძიებათა ორგანიზება; გ) საგანმანათლებლო, სააღმზრდელო და საგანმანათლებლო-სააღმზრდელო დაწესებულებებში პრევენციული ღონისძიებების განხორციელების ხელშეწყობა; დ) მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე განთავსებულ საზოგადოებრივი მნიშვნელობის დაწესებულებებში სანიტარიული ნორმების დაცვის ზედამხედველობა, მათ შორის, საზოგადოებრივი მნიშვნელობის დაწესებულებებში ინფექციების პრევენციისა და კონტროლის პროცედურების განმახორციელებელ დაწესებულებებში ინფექციების პრევენციისა და კონტროლის სანიტარიული ნორმების დაცვის კონტროლი; ე) პროფილაქტიკური აცრების ეროვნული კალენდრით განსაზღვრული იმუნოპროფილაქტიკისათვის საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ მიწოდებული მასალების მიღების, შენახვისა და განაწილების უზრუნველყოფა სამედიცინო მომსახურების მიმწოდებლებისათვის; ვ) პრევენციული და ეპიდემიოლოგიური კონტროლის ღონისძიებების გატარება ეპიდსაშიშროებისას; ზ) მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე პირველადი ეპიდკვლევის ხელშეწყობა; თ) „ტუბერკულოზის კონტროლის შესახებ“ საქართველოს კანონით მათთვის განსაზღვრული უფლებამოსილებების განხორციელება.</p> <p>პროგრამა შედგება შემდეგი ქვეპროგრამებისაგან:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 ეპიდემიოლოგიური კონტროლის პროგრამა (მათ შორის ტუბერკულოზის კონტროლის პროგრამა) (მაღარიისა და პარაზიტოლოგიურ დაავადებათა კონტროლი) 2 იმუნიზაცია. 3 ცხოვრების ჯანსაღი წესის განვითარების ხელშეწყობა 4 მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე განთავსებულ საზოგადოებრივი მნიშვნელობის დაწესებულებებში სანიტარიული ნორმების დაცვის ზედამხედველობა.
მოსალოდნელი შედეგი	მოსახლეობის ჯანმრთელობის შენარჩუნება და საგანგებო სიტუაციების ლოკალიზება

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	ჯანდაცვის ობიექტების რეაბილიტაცია	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	06 01 02		10,0	30,0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი		სივრცითი მონაცემის, ინფრასტრუქტურის და არქიტექტურის სამსახური.		
ქვეპროგრამის აღწერა		მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული ამბულატორიების შენობებს ესაჭიროება კოსმეტიკური რემონტი. ქვეპროგრამის ფარგლებში დაფინანსდება ამბულატორიების შენობების მიმდინარე რემონტი და აღჭურვა კომპიუტერული ტექნიკით.		
მოსალოდნელი შედეგი		თემების ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობის მარალხარისხობრივი და დროული ამბულატორიული მომსახურება.		

ქვეპროგრამის დასახელება	კოდი	სოციალური დაცვა	დაფინანსება	
			2021 წელი ათას ლარში	2022-2024 წელი ათას ლარში
	06 02 01		820.0	2460.0
ქვეპროგრამის განმახორციელებელი		ჯანდაცვის და სოციალურ საკითხთა სამსახური		

<p>ქვეპროგრამის აღწერა</p>	<p>ამ ქვეპროგრამით გათვალისწინებულია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები სოციალურად დაუცველი მოქალაქეებისათვის სხვადასხვა სახის ყოფითი დახმარების განწვევა თერჯოლის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს მიერ დამტკიცებული სოციალური პროგრამის და საკრებულოს სხვადასხვა განკარგულებების საფუძველზე, კერძოდ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული მძიმე სოციალურ პირობებში მყოფი ოჯახების ერთჯერადი ფინანსური დახმარება. 2. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული პირველი ჯგუფის უსინათლოთა სოციალური დახმარება. 3. ქალაქ თერჯოლაში სოციალურად დაუცველ მოსახლეობის ნაწილი რომლებიც სარგებლობდა უფასო სასადილოთი უზრუნველყოფით იქნებიან შესაბამისი თანხებით. 4. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული ეპილეფსიით ან პარკინსონით დაავადებულ ბენეფიციართა სოციალური დახმარება. 5. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული დიალიზის სახელმწიფო პროგრამას დაქვემდებარებული ბენეფიციარების სოციალური დახმარება. 6. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებადი უნარშემლული ბავშვების დღის ცენტრების დაფინანსება. 7. თერჯოლის ინვალიდთა ასოციაციის დახმარება (მუნიციპალიტეტში მცხოვრები შემლული შესაძლებლობების მქონე მოქალაქეებისათვის სხვადასხვა ღონისძიებები). 8. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული ახალშობილთა ოჯახების ფინანსური დახმარება. დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით მუნიციპალიტეტი ანხორციელებს ახალდაბადებული ბავშვიანი ოჯახების დახმარების პროგრამას, რითაც გათვალისწინებულია თერჯოლის მუნიციპალიტეტში მცხოვრები მშობლებისათვის დახმარება. კერძოდ: ა) პირველ და მეორე ახალშობილზე 200 ლარი; ბ) მესამე ახალშობილზე 250 ლარი; გ) მეოთხე, მეხუთე და ა.შ. ახალშობილზე 300 ლარი; ტყუპების შექმნის შემთხვევაში 600 ლარი. 9. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული სახლდაზიანებული მოქალაქეების დახმარების პროგრამა. აღნიშნული ითვალისწინებს სტიქიური და სხვა მოვლენების შედეგად სახლდაზიანებული ოჯახების დახმარებას. 10. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული მძიმე ჯანმრთელობასა და სოციალურ მდგომარეობაში მყოფ მოქალაქეებზე მედიკამენტებით დახმარება. 11. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული მძიმე ჯანმრთელობასა და სოციალურ მდგომარეობაში მყოფ მოქალაქეებზე საკვები პროდუქტებით დახმარება. 12. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული ომის ვეტერანების სადღესასწაულო დახმარება და სარიტუალო მომსახურება. აღნიშნული ღონისძიება ითვალისწინებს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი ტრანსფერის ფარგლებში კანონმდებლობით გათვალისწინებული სარიტუალო მომსახურების ხარჯების ანაზღაურებას. თითოეულ გარდაცვლილ ომის ვეტერანზე 250 ლარის ოდენობით. 13. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული მოქალაქეების სამედიცინო მომსახურების ერთჯერადი თანადაფინანსება. აღნიშნულით გათვალისწინებულია მუნიციპალიტეტში მცხოვრები მოქალაქეების სამედიცინო მომსახურების (გარდა პლასტიკური ოპერაციებისა) ღირებულების ანაზღაურების თანადაფინანსება. 14. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული 18 წლამდე დიაბეტით და ფენილკეტონით დაავადებულ ბავშვთა ოჯახების ფინანსური დახმარება. 15. თერჯოლის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული მარტოხელა მშობლის სოციალური დახმარება.
<p>მოსალოდნელი შედეგი</p>	<p>სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის სოციალურ ეკონოლიკური მდგომარეობის გაუმჯობესება. შემლული შესაძლებლობების მქონე ადამიანების საზოგადოებაში ინტეგრაცია. მუნიციპალიტეტში დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესება. საცხოვრებელი პირობებით გაუმჯობესებული მოსახლეობა. მედიკამენტებით უზრუნველყოფილი სოციალურად დაუცველი მოსახლეობა. კვების პროდუქტებით უზრუნველყოფილი სოციალურად დაუცველი მოსახლეობა. სოციალურად დაუცველი მოსახლეობის მდგომარეობის გაუმჯობესება. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ჯანმრთელობის დაცვა.</p>

მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები

პრიორიტეტი მოიცავს ისეთ ღონისძიებებს, რომლებიც ადმინისტრაციული ხასიათისაა და ხელს უწყობს სისტემის გამართულ ფუნქციონირებას, როგორცაა მუნიციპალიტეტის სტრუქტურული ერთეულების, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს, აპარატის შენახვის ხარჯები, მათ შორის: თანამდებობრივი სარგო და სხვა. ასევე მოიცავს ბიუჯეტის სარეზერვო ფონდს, წინა წლებში წარმოქმნილი დავალიანების დაფარვისა და სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულების ფონდს.

მუნიციპალიტეტის მერიის მუდმივი ყურადღების საგანია წარმატებულ სპორტმენტა და ახალგაზრდობის მორალური და მატერიალური წახალისების სტიმულირება. მერია აგრეთვე უზრუნველყოფს გენდერული თანასწორობის პროგრამების ფინანსურ ხელშეწყობას.

ათას ლარში

პროგრამული კოდი	დასახელება	2019 წლის ფაქტი	2020 წლის გეგმა	2021 წლის პროგნოზი	2022 წლის პროგნოზი	2023 წლის პროგნოზი	2024 წლის პროგნოზი
01 00	მმართველობა და საერთო დანიშნულების ხარჯები	3 026,3	3 171,2	3 435,0	3 311,0	3 311,0	3 311,0
01 01	საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების საქმიანობის უზრუნველყოფა	2 980,3	3 010,2	3 204,0	3 130,0	3 130,0	3 130,0
01 01 01	თერჯოლის მუნიციპალიტეტის საკრებულო	518,8	585,0	605,0	531,0	531,0	531,0
01 01 02	თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მერია	2 338,5	2 305,2	2 489,0	2 489,0	2 489,0	2 489,0
01 01 03	სამხედრო აღრიცხვისა და განვადების სამსახური	123,0	120,0	110,0	110,0	110,0	110,0
01 02	საერთო დანიშნულების ხარჯები	46,0	161,0	231,0	181,0	181,0	181,0
01 02 01	სარეზერვო ფონდი	-	50,0	100,0	50,0	50,0	50,0
01 02 02	წინა პერიოდში წარმოქმნილი ვალდებულებების დაფარვა და სასამართლოს გადაწყვეტილებების აღსრულების ფინანსური უზრუნველყოფა	46,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
01 02 03	მუნიციპალიტეტის ვალდებულებების მომსახურება და დაფარვა	-	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
01 02 04	კადრების მომზადება-გადამზადებასთან, კვალიფიკაციის ამაღლებასა და სტაჟირებასთან დაკავშირებული ხარჯი	-	10,0	30,0	30,0	30,0	30,0